

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

Jaunimo Metai

SPALIS - OCTOBER 14, 1966

Nr. 109

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

TARP PACIFIKO IR ATLANTO

PREZIDENTO KELIONĖ Į MANILOS KONFERENCIJĄ, KURIOJE TURĖTŲ BŪTI DEKLARUOTI KARO TIKSLAI IR TAIKOS SĄLYGOS, PRIMENA ATLANTO CHARTĄ. ŽADĖJUSIĄ LAISVĘ VISOMS TAUTOMS, BET DAUGELIUI JŲ ATNESUSIĄ VERGOVĖ. — AR KELIAS Į TAIKĄ AZIJOJE VEDA PER NUOLAIDAS EUROPOJE?

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Filipinų prezidentas Ferdinand E. Marcos teigia, kad idėja sušaukti Manilos konferenciją, kur šalia Filipinų ir JAV dalyvautų visi ištikimieji JAV sąjungininkai Vietnamo kare -- pats pietinis Vietnamas, Australija, Naujoji Zelandija, Tailandas ir pietinė Korėja, -- yra kilusi iš jo, tačiau "you can say that President Johnson was happy when I made the suggestion". (Galima sakyti, kad prezidentas Johnsonas buvo patenkintas išgirdęs tą pasiūlymą). Ir visai aišku kodėl. Toji konferencija prezidentui reikalinga vidaus politikos sumetimais. Šiuo metu, prezidento populiarumui gerokai kritus, jo smarkesnis dalyvavimas priešrinkiminėje kampanijoje krašto viduje neturėtų didesnės įtakos -- šiaip ar taip jam valdant kraštą, nors ir gali pasidžiaugti ūkine gerove, tačiau jai grėsia infliacija, o karas Vietname bei rasinės riaušės irgi niekam nėra malonūs. Todėl jam būtų daug parankiau pasirodyti rinkikų televizijos aparatų ekranuose iš Manilos, kur jis ieškos taikos galimybių, o vėliau dar pasileis kelionėn po konferencijoje dalyvavusių kraštus, (išskyrus patį Vietnamą). Tas prezidento žygis turėtų kalbėti į rinkikų sąžinę: "Jei jūs dabar balsuosite už opoziciją, jūs pakenksite krašto interesams, nes tik gavęs krašto patikėjimą aš galėsiu vėl grąžinti taiką, kai priešas pamatys, kad visas kraštą su manim".

Sunku išsivaizduoti kitą

tos konferencijos tikslą. Pats prezidentas Marcos aiškina, kad prieš pradėdant ir laukiant taikos derybų konflikte dalyvaujant kraštai turėtų susitarti dėl bendrų pažiūrų ir siekių (common stand). Buvęs viceprezidentas Nixonas siūlė prezidentui Johnsonui Manilos konferencijos proga paskelbti Pacifiko chartą, panašiai kaip prezidentas Rooseveltas su Churchilliu antrojo pasaulinio karo metu paskelbė Atlanto chartą, kurioje buvo išdėstyti principai už ką kovojama.

Ta proga verta prisiminti kas liko iš Atlanto chartos. Tos 1941 metų rugpjūčio 14 d. paskelbtos deklaracijos 2 ir 3 straipsniai kalba apie visų žmonių teisę pasirinkti savo valdymosi būdą ir pareiškia norą matyti tą teisę pritaikintą visur. Po 25 metų tačiau JAV kovoja už tas teises ne visur, bet tik Vakarų Vokietijoje, pietinėje Korėjoje ir pietiniame Vietname. Apie rytinę Vokietiją, šiaurinę Korėją ir šiaurinę Vietnamą, jau nekalbant apie toliau esamus kraštus, kaip Lietuva, visai nešnekama, prileidžiant, kad jie turi tokius režimus, kokius norėjo.

Iš tokios sampratos išeidamas prezidentas Johnsonas praeitą penktadienį vėl ištiesė taikos ranką sovietams, siūlydamas baigti 'šaltąjį karą' ir net sumažinti abiejų pusių Europoje sutelktas kariuomenes, gerai žinodamas, kad nuo Maskvos didžia dalimi priklauso ir Vietnamo karo likvidavimas. Dėl tos

pačios priežasties jis vėl amabasdorium į Maskvą siunčia Ellawellyn E. Thompsoną, Jr., kuris turėjo daugiau pasisekimo derybose su sovietais negu koks nors kitas amerikiečių diplomatas. Jam priskiriamas Austrijos taikos sutarties sudarymo nuopelnas. Toji sutartis, kaip žinia, buvo sudaryta po dešimties metų derybų ir 380 oficialių posėdžių!

Tas naujas pasiūlymas sukėlė visai pagrimtos baimės Vakarų Vokietijoje, kurios kancleris Erhardas pareiškė, kad jis gavęs išpūdzio, jog amerikiečiai Vokietijos suvienijimo klausimą nori nustumti iki paskutinio teismo dienos. Tą patį galima pasakyti ir apie kitus bolševikų okupuotus kraštus. Visai teisingai Chicagos Tribune Washingtono biuro vedėjas Walter Trohan komentuoja tą paskutinę prezidento Johnsono kalbą redaktorių konferencijoje (national conference of editorial writers). Esą gražų Johnsono norą -- Our object is to end the bitter legacy of World War II -- palydėjo kartus priminimas Rytų Europos tautoms, kad jos turi likti komunistų vergijoje, nes "The legacy of the war was made bitter by the demands of one of the victors, Russia, advanced at Yalta and sealed at Potsdam".

Prezidento noras, anot W. Trohan, nėra visai naujas, prezidentas sovietam siūlo "peaceful engagement", kas tačiau yra kiek daugiau negu Kennedy "peaceful competition". Žingsnius į tai buvo jau padaręs ir prezidentas Eisenhoweris, tačiau -- vis anot Trohan -- Johnsonas dabar visai aiškiai išreiškė (spelled it out into): "Abandon hope all ye who dwell behind the iron curtain". (Palikite visą viltį, kurie liko-

Dainavos ansamblis, vadovaujamas muziko P. Armono, šį rudenį su G. Veličkos muzikiniu veikalu "Nemunas žydi" žada aplankyti tolimesnes lietuvių kolonijas. Artimoj ateity bus suruošti vaidinimai New Yorke ir Clevelande, Nuotraukoje Dainavos ansamblio nariai su solistais ir vadovais.

V. Noreikos nuotrauka

DAINAVOS ANSAMBLIS SU VEIKALU 'NEMUNAS ŽYDI' LANKYSIS NEW YORKE IR CLEVELANDE

Rugsėjo mėnuo buvo paskelbtas Lietuvių Bendruomenės mėnesiu. Daugelis LB apygardų bei apylinkių tą mėnesį iš pagrindų pajudėjo kultūrinio, organizacinio ir materialinio požiūriu. Kultūrinio, nes užsimojo suruošti koncertus išeidami į dideles sales ir tuo rizikuodami vietoj pelno, kurį norėtų idėti į bendrąjį LB Kultūros fondą, ta mėnesį baigti dėl plačių užsimojimų su nuostoliu. Vienas iš tokių didžiųjų rugsėjo mėn. LB pajudėjimų buvo Los Angeles rugsėjo 11 d., kur vyko mūsų garsiųjų solistų Stankaitytės ir Baro koncertas, meno kūrinių parodos ir kiti įvairumai.

Čia rytuose LB-nė daugiau dėmesio skyrė organizaciniam pajudėjimui, sustiprėjimui, jaunųjų jėgų įtraukimui ir jiems tai pasisekė. Po plačių diskusijų Waterbury buvo įsteigtas jaunųjų LB atstovų komitetas, kuris šiandien renkasi New Yorke pirmajam pasitarimui.

New Yorke LB Apygarda, vadovaujama J. Slepčio ir Kultūros vadovo K. Miklo, dar nesuspėjo savo planų įgyvendinti

E. ČEKIENĖ

ti rugsėjo mėnesį, nes nutarė ne šiaip sau pajudėti išrenkant solidarumo mokestį ar šiek tiek lėšų sutelkiant, bet atvirai kalbant, jie nutarė "pajudinti žemę", iškviečiant iš Chicagos ne vieną ar porą solistų, bet šimtą dvidešimt choristų, artistų, tautinių vaikų šokėjų -- visą Dainavos Ansamblių su G. Veličkos dviejų veiksmų muzikine pjesė "Nemunas žydi", palydint simfoniniam orkestrui. Tai didelis įvykis newyorkiečiams, numatytas lapkričio 5 dieną, Brooklyn College Walt Whitman auditorijoje. Ta kultūrinė šventė New Yorke lietuviams be pelno kainuos šeši tūkstančiai dolerių, neįskaitant Ansamblio dalyviams nakvynės išlaidų, kuo jie su-tiko patys apsirūpinti.

Atrodo, kad šį kartą LB-nės New Yorke Apygarda pirmenybę suteikė ne materialinėms, bet tikrai kultūrinėms vertybėms, nes iš tos šventės pelno tikrai nebus. Tikėkim, kad newyorkiečiai B-nės vadovų pastangas įvertins ir į šią nepaprastą kultūros šventę gausiai atsilankys.

Kaip matėme iš spaudos, LB-nės veikla pra-eitą mėnesį daugiau ar mažiau pajudėjo visose lietuvių kolonijose, o dabar jau aktyviai pradėjo reikštis viena po kitos ir visos organizacijos, garsindamos savo parengimų kilnius tikslus ir kviesdamos lietuvių visuomenę savo atsilankymu paremti.

Organizacijų vadovai, parengimų organizatoriai vis dažniau skundžiasi, kad visuomenė susirinkimų nebelanko, parengimais nebesidomi, o eiliniai org-jų nariai bei parengimų lankytojai išmetinėja, kad programos nuobodžios, kalbos nesibaigiančios, kad blogose tirstai pri-

rūkytose patalpose praleisti kelias valandas nėra poilsis po penkių darbo dienų. Savaitgalis trumpas, tik dvi dienos, o kai kuriems pusantros, todėl kiekvienas turi teisę pasirinkti, kaip tą trumpą poilsio laiką tinkamiau ir maloniau praleisti šventadieniškoj nuotaikoj. Jei susirinkime, tai jo vadovai turėtų iš anksto pasiruošti planą ir nekartoti tų pačių klausimų. Jei parengime, tai kad jų pasikaitų temos bent maž-

(Nukelta į 3 psl.)

IS VISO PASAULIO

* BRAZILIJA tyliai ir be didelės propagandos išsirinko naują prezidentą maršalą Arturo Costa e Silva. Tyliai ir be propagandos todėl, kad jis buvo vienintelis kandidatas aukštajam postui, kurį iki šiol laikė Costelo Branco.

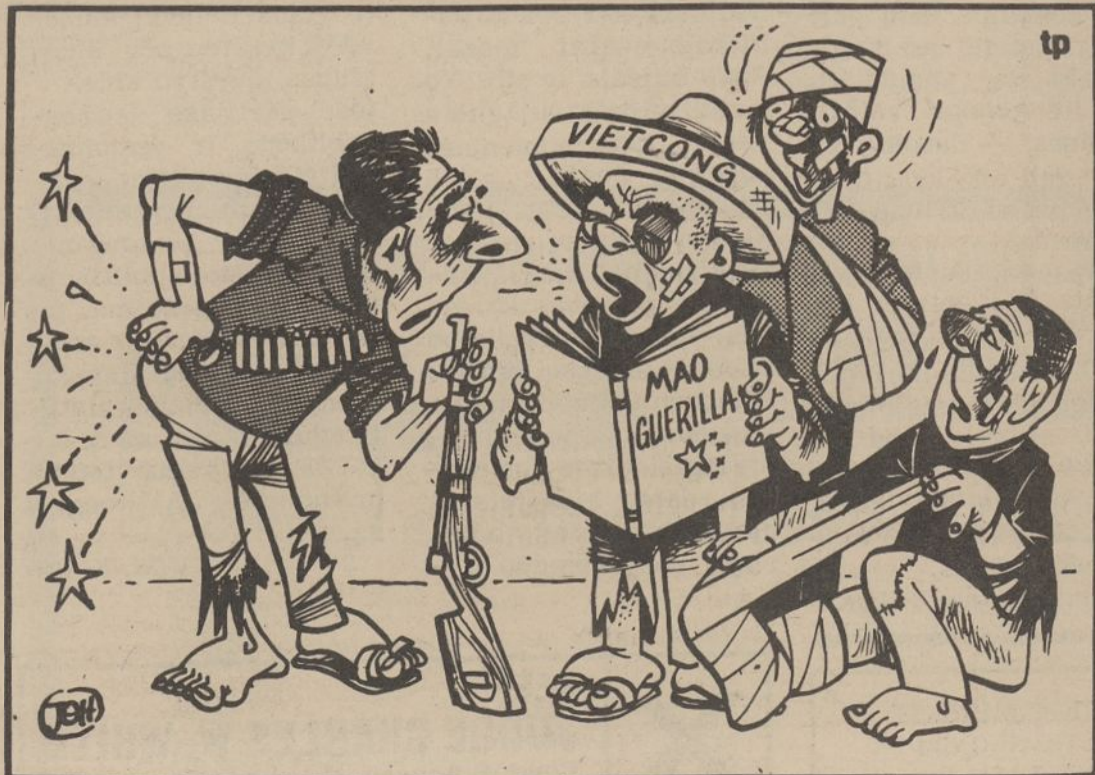
Naujasis prezidentas savo pareigas perims tik 1967 m. kovo 15 d. Jis žinomas ne tik kaip "patikimas karys", bet ir kaip prityręs ekonomistas. O tokio Brazilijai kaip tik labiausiai reikia.

* SPECIALI amerikiečių delegacija išvyko į Maskvą derėtis dėl tiesioginės oro susisiekimo linijos įvedimo tarp New Yorke ir Maskvos. Panašios derybos iširo 1961 m. -- Berlyno krizės metu.

* JAV KONGRESAS specialų dėmesį atkreipė į riaušes miestuose. Šalia kitų klausimų, Kongreso antiamerikinei veiklai tirti komitetas nori sužinoti, kiek tose riaušėse įtakos turi subversyvinis elementas.

* PREZIDENTAS JOHNSONAS esą prasitaręs, kad jis sutiktų su 60% koncesijų sovietams, jei tie sutiktų nusileisti bent 40% kelyje į geresnius santykius.

* Į KLAUSIMĄ, ar Sov. S-ga nedelsiant stotų R. Kinijos pusėje, jei kiltų karas su JAV, sovietinis diplomatas atsakė: "Stalinus buvo gudrus. Mūsų sutartyje su Kinija yra klausulė, Stalino išreikalauta, kad Sov. S-ga stotų Kinijos pusėn 'neišprovokuotos agresijos' atveju. Toji pati formulė naudojama ir de Gaulle, svarstant NATO problemas".

-- Aš nieko nebesuprantu! Pagal Mao teoriją mes jau seniai turėjome laimėti!...

Mums rašo

DIRVOS REIKALU

Fone Redaktoriam:

Paskutinio dešimtmečio eigoje Dirva pakeitė savo formą, spausdinimo techniką, bei vidaus organizaciją. Vietoje savaitinio laikraščio ji pradėjo eiti tris kartus savaitę. Šiam dideliame darbui paremti susiorganizavo Vilties draugija, kuri perėmė finansinę laikraščio atsakomybę. Susidarė sąlygos geram ir rimtam lietuviškam laikraščiui. Bet atrodo, kad Dirvos turinys ne tik neprisiderino prie naujų reformų, bet net nukrypo nuo pirmąsias gyvos linijos.

Iš idomių ir igudusių žurnalistų Dirvoje užtin-

kame Vyt. Meškauską ir Br. Railą. Nesimato V. Rastenio ir kitų anksčiau rašiusių Dirvoje. Nemanau, kad tie ankstyvesni laikraščio bendradarbiai būtų nustoję entuziazmo rašyti bei diskutuoti mums rūpimus kultūrinius, tautinius bei politinius klausimus. Tiesa, Dirvoje randame įvairių minėjimų arba skyrių susirinkimų ilgus ir smulkius aprašymus, bei išsitas įvairių veikėjų pasakytas kalbas. Tokių kalbų spausdinimas per keletą laikraščio numerių nedaro laikraščio idomiu. Jų vietoje būtų idomiau ir geriau matyti kultūros, literatūros, jaunimo, moterų ir spor-

to skyrius. Šie skyriai galėtų būti maži, bet jie duotų naujų idėjų ir pritrauktų naujų jėgų.

Manau, kad visi šie iškelti reikalai rūpi ir pačiai Dirvos redakcijai. Aš konkrečiai siūlau, kad redakcija išsuntintų kiekvienam Dirvos skaitytojui po anketą, kurioje jie išreikštų savo nuomones bei pageidavimus. Tokios anketos parodytų, ko skaitytojai nori iš šių dienų spaudos. Geras lietuviškas laikraštis turi derintis prie skaitytojų daugumos, o ne prie paskirų asmenų.

Jus gerbiąs

D. Degesys
Vilties d-jos narys

GAVO PINIGŲ IR SUPYKO

Bendruomenės mėnesio proga JAV LB centro valdyba paskelbė vaju Kultūros Fondui paremti, Chicago apygardos valdyba savo apinkraščiu apylinkėms pasiskundė, kad ji, negalėdama piniginiu vaju vykdyti, nustos apie 2000 dolerių, kurie būtų buvę panaudoti liuanistiniam švietimui remti. Šitoks bendruomeninių reikalų susiklostymas Chicagoje neatrodė per daug džiuginantis, nes aiškiai matėsi, kad mokykloms jis neš nuostolius. Drauge tilpusių mano ir p. A. Santaro straipsnių pasekoje vaju vykdytojai savo klaidą pastebėjo, panoro ją šiek tiek pataisyti ir pažadėjo dalį vaju metu surinktų pinigų skirti liuanistiniam mokyklų paramai. Atrodė, kad reikalai eina geryn ir tolimesnės viešos diskusijos tuo klausimu nebereikalingos. Tik štai, nei iš šio, nei iš to Dirvoje (Nr. 63) pasirodė Chicago apygardos valdybos pirmininko p. S. Šiaučiuo straipsnis, išvadindamas mane ir p. A. Santarą intrigantais, nesklaidum ir anarchijū kėlėjais, juokingų kaltinimų mėtytojais ir kontraversinių straipsnių rašytojais.

Nieko sau, spalvingas pono pirmininko žodynas, taip pat sunktis ir kiti kaltinimai. Gaila tik, kad jie tėra tik pono pirmininko vaizduotės kūrinys. Nei aš, nei p. Santaras tokių mums priskirtų nuodėmių nesame padarę. Viešas skirtingos negu pono pirmininko nuomonės pareiškimas arba nurodymas klaidų, kurios jau yra pripažintos ir taisomos, nėra nei nesklaidumų, nei intrigų kėlimas, nei kontraversinių straipsnių rašymas. Tai sakydama ponas pirmininkas arba nesuigauo sąvokose, arba iš viso nežino, ką jis kalba.

Rašydamas apie Tarybos nutarimus p. Šiaučiuo jis nepacituoja, nei nurodo šaltinių, kuriais jis naudojasi. Jis, pats Tarybos suvažiavime nebuvęs, "žino", ką aš ten veikiu ir kokiuose balsavimuose dalyvavau, bet nieko "nežino" apie JAV LB Tarybos prezidiumo šių metų rugsėjo 1 dienos raštą, liečiantį LB mėnesį. Ten taip pasakyta: "Per šių metų rugsėjo mėnesį sukaupytą lėšų dalis, remiantis JAV LB įstatais, priklausio centro valdybai, kuri tas lėšas perduos Kultūros Fondui". Jūnku patikėti, kad apie tokį raštą apygardos valdybos pirmininkas iki šiol būtų nežinojęs. Taip pat jis turėjo žinoti, kad Tarybos nutarimai galioja tik tada, kada jie, vadovaujantis LB įstatais, Tarybos prezidiumo yra oficialiai paskelbti. Esu Tarybos narys ir kitokių raštų, išskyrus čia paminėtą, Bendruomenės mėnesio rinkliavos reikalą nesu gavęs. Taip ir neaišku apie ką ponas pirmininkas ir šiuo atveju kalba, nes Tarybos prezidiumas nurodo, kad lėšas telkiant ir skirstant rugsėjo mėnesio me-

tu reikia vadovautis LB įstatais.

Kalbėdamas apie paramą mokykloms ir, kaip jis pats tvirtina, naudodamasis savo surašytais protokolais, skelbia neteisingus davinčius. Jis giriasi savo nuopelnais ir sako, kad jo rūpesčiu p. Daulkai mokykloms paskyrė 1400 dolerių, bet patogiai "pamiršta", kad praėjusioji valdyba parūpino (dr. B. Leparso) tūkstantį dolerių Dariaus - Grėno mokyklai, nepaminėjęs nei 250 dol. paramos, suteiktos Chicago Aukštesniajai mokyklai ir nutyli apie premijas dailiojo žodžio varžybų laimėtojams. Jo minimo laikotarpio metu buvo suorganizuotos dvi varžybos ir apygardos valdyba parūpino apie 1200 dol. premijoms. Pridėjus šiuos skaičius prie jo nurodytos "tiksliai" 1400 dol. sumos, pastaroji padidės daugiau negu pustrėčio karto. Operuojant duomenimis ponui pirmininkui vertėtų kruopščiau atlikti aritmetikos veiksmus. Tokiu atveju ir per drąsus atrodytų jo pasigyrimas, kad "šiais metais liuanistinės mokyklos gaus žymiai didesnę paramą". (Dirva Nr. 63).

Jeigu ponui pirmininkui pavyktų suteikti mokykloms žymiai didesnę paramą, negu pavyko praėjusiais metais senajai valdybai, mes jį tik pasveikintume ir kartu pasidžiaugtumėme rezultatais. Tik to, o ne ko kito aš ir, manau, p. Santaras nuoširdžiai siekiame. Tikime, kad p. apygardos valdybos pirmininkas, tvirtindamas iš Kultūros Fondo vaju gausią du tūkstančius dolerių, žinoką sako. Tikim, kad šiuo atveju jo aritmetika bus teisinga. Negi leis Kultūros Fondo vaju vykdytojai jam savo žodžio netesėti. Tik sunku patikėti, kad jis būtų galėjęs tokį žodį duoti, jeigu spaudoje nebūtų pasirodė B. Nainio ir A. Santaro straipsniai. Kol ty straipsnių nebuvo, ponas pirmininkas skelbė, kad jo vadovaujamoji apygardos valdyba dviejų tūkstančių dolerių nustos. Tad kodėl, gavus pinigų, reikia pykti? Mes ponui pirmininkui tik padėti norėjom ir, kaip matote, pasisekė.

Bronius Nainys
Chicago

TAŠKO VIETOJE...

Jurgis Jašinskas parašė labai nuolankų "baigiamąjį žodį V. Meškauskui" (žiūr. spalio 10 d. Dirva). Atrodo, kad tas baigiamasis žodis reikalingas dar ir taško iš mano pusės.

Ponas Jašinskas gina savo sakinį apie "plunksną pajėgiančius valdyti žurnalistus ir sporto reporterius" išlinkniuodamas eilę pavardžių. Aš neabejoju jų talentais, tačiau mano nuomone visi žurnalistai turi mokėti valdyti plunksną, arba jie negalėtų iš viso būti žurnalistais. Todėl, jei p. Jašinskas tiesiai pasakytų, kad pas mus atsirado ir sporto žurnalistų, nieko jam negalima būtų prikišti. Bet jei jis randa reikalo dar paaiškinti, kad jie "pajėgia valdyti plunksną" -- darosi pikta ir gali tokį kvalifikavimą pavadinti tuščiažodžiu.

Panašiai yra ir su jo "veiklos gairėmis". Vis kas jau žinoma ir daugiau ar mažiau išbandyta. Jei vėl iš naujo siūloma, reiškia, kad tai nedavė tokių rezultatų, kurių norėta. Dar kartą tai siūlyti irgi yra tuščiažodžiavimas.

Nemažiau nuolankus
Vytautas Meškauskas

LIETUVIAI AMERIKOS POLITIKOJE

Amerikiečiai lietuviai mažai domisi šio krašto politika, mažai yra aktyvių lietuvių politinių partijų veikloje. Kame priežastis? Ar gi ne laikas lietuviams dalyvauti politikoje? Šie du klausimai aktualūs, reikia išaiškinti, atsakyti į šiuos klausimus.

Kitų tautybių žmonės domisi politika, dalyvauja politinių partijų veikloje. Žydai, italai, airiai ir lenkai veiklūs JAV krašto politikoje, turi savo kongresmanus, senatorius, ypatingai žydai skaitlingi miestų, valstijų ir federalinės valdžios administracijose ir ne dėl to, kad jie skaitlingesni, turtingesni, bet dėl to, kad jie aktyvesni, veržlesni.

Mūsų išeivija prasi-
dėjo prieš šimtmetį.

Lietuviai atvykę į JAV daugumoje buvo beraščiai ar mažaraščiai, buvo sunku jiems išmokyti anglų kalbą ir domėtis šio krašto politika. Jie rūpinosi išsikūrimu, šeimos ūkinio gyvenimo reikalais, pasistatymu bažnytelėms, bet antroji lietuvių generacija be lietuviškųjų mokyklų, praktiškų organizacijų ir lietuviško auklėjimo šeimos nutautėjo, retas lietuvis lietuviškai kalba, o jau trečiosios lietuvių generacijos lietuvių kilmės amerikietis visiškai išsiskyręs iš lietuvių bendruomenės. Vistik, lietuvių kilmės amerikiečių rasime virš milijono žmonių, bet mažai jų rasime siekusių politinės karjeros. Jei tokių yra, mes apie tokius liet. kilmės amerikiečius žinių neturime, nes tie žmonės žuvę mūsų tautai.

Kiek man žinoma, antrosios lietuvių generacijos politikoje iškilo adv. Lopato, Wilkes - Barre mieste, A. Uvikas Detroito, pastarieji buvo teisėjais, įtakingais politikieriais. Adv. A. Olis ir dar keli kiti Chicago teisininkai iškilo politinėse karjerose, jie reikiškėsi ir lietuvių bendruomenėje ir organizacijose. Bostone adv. A. O. Shalna ir jo žmona, vėliau atsirado iškilesnių teisininkų jaunesnėje kartoje; New Yorke - Brooklyne yra nemažai intelektualų senesnės lietuvių kartos ir jaunesnės kartos teisininkų, visgi, iškilusių JAV krašto politikoje labai mažai. Adv. Briedis ir adv. Vokietaitis dalyvauja lietuvių bendruomeninės veikloje. Žodžiu, potencialas yra, daug kvalifikuotų lietuvių rasime politikoje, bet mažai siekiančių politinės karjeros. Hartforde iškilo politinėse sferose adv. F. Monchun (Mončiūnas) pasiekdamas Conn. valstijoje įstatymų (seimelio), dabar eina teisėjo pareigas, o ateityje gal sieks kongresmano vie-

tos Washingtono, o gal bus paskirtas į aukštesnio teismo teisėjo pareigas.

Baltimorėje turime adv. Laukaitį, kuris pasiekė Marylando valst. legislaturą, buvo teisėju, o dabar Baltimorės Pašto viršininku. Jis pasireiškė kaip žymus lietuvis veikėjas. Tokių mažai mes turime, kaip Laukaitis ar kad buvo A. Olis, o jau laikas lietuviams profesionalams domėtis politika, dalyvauti abejuose politinėse partijose ir siekti politinės karjeros, pasiekti kongresmanų ir senatorių vietos Washingtono.

Naujoji lietuvių išeivija, jos jaunimas, daugumoje yra profesionalai, baigę akademinis mokslus, bet pasirinko tokias mokslo šakas, kuriose jie neranda ryšio ir susidomėjimo politika. Kai kurie teigia, kad politinė karjera mažiau garbinga, bet jie pamiršta, kad politika, pramonė ir akademis mokslas eina greta, kaip neatskiriami, glaudžiai susiję veiksniai.

Politika lygiai svarbus dalykas kaip mokslas ir pramonė. Nepamirškime, kad jei šio krašto kolonistai britų valdomi nebūtų turėję politikierių, būtų pasidavę vadovybei akademikų ir biznierių, tai jie ilgai dar būtų buvę britų pavaldiniai, politiška, ūkiškai ir kitais atžvilgiais britų išnaudojami žmonės. Šią šalį į laisvę ir nepriklausomybę pastūmėjo ir išvedė politikai, įvykdė revoliuciją, nuversdami britų valdžią. Nepamirškime, kad ir Lietuva jei nebūtų turėjusi politikų, valdoma vien tik akademikų ir biznierių, nebūtų iškovojusi laisvės ir nepriklausomybės.

Politika ne tik svarbi, bet reikalinga. Šią tikrovę privalome suprasti. Mūsų kova už Lietuvos laisvę būtų žymiai lengvesnė, jei turėtume JAV Kongreso abejuose rūmuose savo atstovus, mūsų, kaip tautinės mažumos JAV krašte, prestižas būtų didesnis, jei turėtumėme didelį skaičių teisėjų, krašto administracijoj pareigūnų, žmonių politinės karjeros padariusių.

Mūsų pareiga apjungti visus lietuvių klubus JAV krašte, per šiuos klubus išvystyti abiejose partijose -- respublikonų ir demokratų lietuvių politinę veiklą ir veržlumą į politiką. Tik gerai susiorganizuavę turėsime politinėje veikloje pasisekimą, paruošime sąlygas ir galimybes daugiau lietuvių įstatyti į miestų, valstijų administracijas ir laukui bėgant vieną lietuvių pravesime į JAV Kongresą.

V.M. K-tis

Mano pavardė EDWARD LUCAS

Aš dirbu Schmidt'ui Clevelande

Sugražintas tuščias bonkas aš dedu ant juostos. Iš čia jos eina plovimui, sterilizavimui ir pripildymui su "one beautiful beer". Kai susitinku su bičiuliais ar nueinu į taverną ir matau žmones geriant Schmidt'o alų, didžiuojuos prisidėjęs prie tų bonkų atėjimo iki jų. Kiek pastebėjau, kas kart daugiau ir daugiau žmonių geria Schmidt'ą, nes iš tikrųjų bonkos nepaliauja riedėję.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 — Tel. CA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujama prekių labai prienamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITE į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą.

Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

KEEP
JUDGE CHARLES W. WHITE
Court of Appeals, Cuyahoga County
EXPERIENCED • QUALIFIED • COMPETENT
Citz. Comm. for Judge Chas. W. White, Chester-12th Bldg., A. Pinkney, Dir.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:
Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

SIAURAI SUPRASTA PROPAGANDA

Kad lietuviškoji išeivija, visoje jos gyvavimo ir visokeriopos veiklos plotmėje, turi svarbią ir atsakingą misiją, žinome tiek pat, kaip visą laiką žinojome, jog Lietuva yra žemės ūkio šalis. Toji misija buvo ir tebėra aktuali ir reikalinga nuolatinio gvildeimo, priemonių tobulinimo ir darbo.

Šaltai, santūriai ir objektyviai žvelgiant į tai misijai atlikti priemonės, susiorganizavimą ir visas į tą darbą idėtas pastangas, matysime laimėjimus, nuopelnus, pasiaukojimą ir visą eilę kitų teigiamų atributų, jei tik norėsime ir sugebėsime tikrai objektyviai į visą išeivijos santvarką pažvelgti.

Turime politines institucijas, turime toms institucijoms palaikyti organizacijas, kurių nariai buriasi vienon bendruomenės tam, kad paskatinti ir kurti, kas lietuviybei esamos sąlygose svarbu, reikalinga ir būtina. Ir taip vėl turime pakartoti ir vėl priminti, jog lietuvių organizuotumas, jei skaičiuoti pavienes organizacijas, gal kai kur net peržengia organizuotumą reikalingas ribas. Kai kur jau ne nuo šiandien jaučiamas bereikalingas skaldymosi pradai, ne kartą įnešas bereikalingų nesklaidumų, kartėlio ir pavieniams veikėjams asmeniškų nemalonumų.

Yra daug priežasčių susmulkėjimui. Famiršus pagrindinius visuomeninės veiklos uždavinius, dažnai paskęstame smulkmenose, asmeniškose ambicijose. Asmenišką ambiciją dar nebūtų savyje dideliu blogiu, jei toji ambicija neieškotų kelių išsilieti viešumon. Tokių asmeniškų ambicijos reiškinių, kuriems ieškoma visuome-

nėje užtarimo, turime ne mažai. Tik pavartykime mūsų spaudos puslapius ir pamatysime, jog ne vieni redaktoriai kalti, kad tas visuomeninis susmulkėjimas prasiveržia viešumon.

Visuomenė pagrįstai kaltina redaktorių, leidžiančius susmulkėjimui prasiveržti į viešumą. Pagrįstai todėl, kad jai nėra žinomi ir matomi tie motyvai, kurie Amerikoje paprastai suvedami į vieną sakinį -- customer is always right -- atseit, klientas visuomet teisingas. Mūsų spaudos atveju lokaliniuose reikaluose paskendęs veikėjas ar laikraščio bendradarbis mato tik tai, kas jo aplinkoje atrodo labai svarbu esant. Mažiau į tokią propagandą linkę kiti veikėjai gi tuoj išžiūri aiškiai propagandinę disproporciją.

Tiksliai pirštu durti ir nurodyti, kas, kada ir kur persistengta, ne šio straipsnio uždavinys. Viskam visada atsirasi eibės motyvų priežasčių ir pasiteisinimų. Viena, kas kenkia pagrindiniams išeivijos tikslams tai verta ir reikalinga nurodyti ir ne kartą pakartoti: meskime buvę savo smulkių ambicijų ir siaurų interesų generolais. Lietuvių išeivijos misijai įgyvendinti reikia tikslingam darbui pasišventusių, drausmingų ir visų bendrajai misijai pasiaukojančių karių.

DAINAVOS ANSAMBLIS...

(Atkelta iš 1 psl.)

daug atitiktų daugumos klausytojų interesus, o ne tik profesionalų. Kas labai įdomu chemikams, inžinieriams, tas nuobodu eiliniam, nors ir tolygaus išsilavinimo klausytojui. Daugumai įdomios temos šiuo me-

Uždangą pakeliant iš vidaus

(Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininko Antano J. Rudžio pranešimas Chicago Lietuvių Tarybos konferencijoje spalio 2 d., 1966 m.)

Aukščiausias visų mūsų tikslas yra -- Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymas ir lietuvių tautos išlaisvinimas iš bolševikinių okupantų vergijos. Šito tikslo mes negalime niekada pamiršti, dėl jo privalome dirbti ir aukotis per visas dienas ir visus laikus, be jokio skirtumo, vieningai, stipriai visomis savo jėgomis. Lietuvos laisvės atstatymo reikalas tegu pasilieka giliai ir nepamirštamai kiekvieno mūsų širdyje.

Gi savo tikslams atsiekti mes turime panaudoti visas galimas priemones. O tų priemonių yra įvairių. Gyvename mes laisviausiame ir demokratiškiausiame pasaulio kieme -- Amerikoje. Ir šiandien šitame kieme mes galime laisvai veikti, niekas mums netrukdo siekti savo tikslų. Niekas mums jokio teisėto politinio darbo čia nedraudžia dirbti. Tačiau turime suprasti, kad kiekvienas kiemas turi ir savo teisėtus šeiminius, todėl ir privalome aiškiai žino-

tu politinės, ideologinės, literatūrinės ir kt.

Rengėjai sako, kad nūdien lengviausiai visuomenę sukviesti į iškilmingus balius. Nusamdei gražią salę ir viskas, o vaisėmis pasirūpins salės šeimininkai. Betgi čia nėra jokios lietuviškos kultūros, o ir pelnas kultūriniam darbui paremti iš tokių balių menkas, jo didžioji dalis nueina taip gi salės sveltiniams šeiminiškams. Iš kitos pusės, tokie baliai turi lietuviškos naudos, nes jie itin patraukia jaunimą. Jie gauna čia progos susipažinti, linksmintis, palaikyti draugystę su lietuvišiais. Natūralu, kad jaunimas mėgsta linksmintis puikioje aplinkoje, ypač, kada nestokoja dolerio. Iš to ateina ir pelnas. Bet ir čia rengėjams reikia apdairumo.

Pav., Los Angeles Santa Monikos Lietuvių Klubo baliai savo aukštesniu parengimo stilium buvo labai visuomenės mėgiami ir gausiai lankomi jaunimo, duodavo gražaus pelno, kurį rengėjai paskirstydavo įvairiems tautiniams reikalams. Tačiau paskutinis balius, įvykęs rugsėjo 17 dieną, dalyvius apvylė įnešant į programą keilias valandas besitęsiančias prakalbas, kurios galėjo būti atliktos arba kita proga arba labai kondensuotai, sutrauktai.

ti, kokius žaidimus žaidžiame ir kokius vartojame metodus bei priemones.

Kiekvienas žaidimas svetimame kieme taipgi turi nustatytas ir savo normas. Ypač gi skrupulingos visada yra politinio žaidimo normos. Todėl ir

Inž. Antanas Rudis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas.

mums vis verta apsižiūrėti, kad kartais neperžengtume mandagaus svečio teisių.

Yra sakoma, kad laikas gydo visas žaizdas, net pačias skaudžiausias. Sakysime, staiga miršta mūsų mylimas ir brangus šeimos narys. Atrodo, kad niekada nenustos širdis plyšti iš skausmo. Bet praėina metų dešimtys, penkiolika -- ir pamažu pradeda viskas užsimiršti... Atrodo, kad panašiai pamažu pradeda atsitikti ir su mumis. Juk prieš dvidešimt penkeris metus mes kiekvieną atsidusėjimą ir kiekvieną prisiminimą apie Lietuvos laisvės netekimą prisimindavome graudžiomis ašaromis. Kad ir saugion laisvės šalin patekusius, naktimis kankindavo košmaras, sapnuose kasnaktį pildavo šaltas prakaitas nuo klaidų enkavedistų persekiojimų, o pabudę jausdavomės tokie laimingi... Tačiau dabar jau yra kiek kitaip. Senoji ateivija savo širdies skausmą pamažu apraminio pilkoje kasdienybėje, gi naujoji ateivija, savo energijos dėka per keilolika metų jau spėjusi pakent čiamai šioje šalyje įsikurti materialiai, irgi pamažu pamirštą žiauriąją tėvynės tragediją, matytą dar savo akimis... Vis rečiau naktimis bėpersekioja enkavedistai... Ir vieni ir kiti vis dažniau jau nuvažiuojame į pavergtą Lietuvą svečiuosna. O jaunimas pavergtos Lietuvos atžvilgiu liko jau gana nebeatsparus.

Gal būtų todėl šiandien kam jau ėmė ir kantrybės stokoti. Ne vienam gal atrodo, kad Lietuvos išlaisvinimas eina šiandien per lėtai. Mes turime ką nors daryti skubiai ir griežtai. Mes esame jau šios šalies piliečiai, turime galios ir turime reikalauti valdžios, kad ji Lietuvą tuojau išlaisvintų, kad mūsų būtų neštu tuojau į Jungtines Tautas. Minėjau jau, kad politinės kiekvienos šalies normos yra labai jautrios, todėl mes ne visko tuojau galime reikalauti. Turime turėti lietuviškos kantrybės, o iš kitos pusės niekada, o niekada neužmiršti Lietuvos laisvės reikalo. Savo konferencijose ir suvažia-

vimuose turime bendromis jėgomis aptarti ir nuspręsti, kaip geriausiai galime atsiekti mūsų užsibrėžtus tikslus, kolie būdai ir metodai dabar geriausiai tiktų. O tų būdų yra įvairių. Viena iš labai svarbių priemonių kovoje yra aktyvi veikla amerikiečių tarpe. Mums yra labai svarbu pilnutinai paveikti amerikiečių visuomenės viešąją opinią mūsų naudai. Gerai žinome, kad šiame krašte viešoji opinija vaidina nepaprastai svarbų vaidmenį. Nuo jos čia priklauso daug svarbių gyvenimo faktorių tiek politinėje, tiek ir kitose srityse. Lietuvių skaičius Amerikoje palyginti nėra didelis, todėl vien savo tautiečių pastangomis ne kažin ką galima pasiekti. Už tat turime ieškoti visokeriopos pagalbos ir kitų amerikiečių tarpe. Tuo tikslu amerikiečių visuomenėje turime pirmiausiai sudaryti palankų nusistatymą lietuvių atžvilgiu, visur ir visada gilinti jų simpatijas pavergtai Lietuvai, niekur nepraleisti progos tinkamai nušviesti dabartinę tragiją Lietuvos padėtį ir plačiai ugdyti mintį, kad tik Jungtinės Amerikos Valstybės tegali šita nelaimingą padėtį pakeisti Lietuvoje ir kitose Pabaltijo valstybėse. Ir tai yra pareiga visų geros valios lietuvių. Kiekvienas ras atitinkamą laiką ir progą tokiam aiškinimo darbu atlikti, jeigu tik jaus patriotinę pareigą ir norą.

Kad tuos tikslus sėkmingai pasiektume, Amerikos Lietuvių Taryba tam reikalui organizuoja specialų Kalbėtojų -- Paskaitininkų Biūrą, kurio talikon kviečia visus geros valios lietuvius, galinčius kalbėti ir norinčius būti tokiais talkininkais. Žinoma, kasgi geriau ir tinkamiau galėtų nušviesti bolševizmą ir jo darbus, jeigu ne tie, kurie patys savo akimis jį matė ir pergyveno. Realiai keliant bolševikinę uždangą iš vidaus, šitas reikalas yra vienas iš svarbiųjų mūsų uždavinių ir todėl jo sėkmingam vykdymui turėtume krūvon sudėti visas mūsų jėgas. Norėdami Lietuvos laisvės idėją plačiai paskleisti amerikiečių tarpe ir laimėti sau ištikimų draugų ir užtarėjų, -- turime ją tinkamai amerikiečiams pristatyti per jų visuomenines organizacijas, mokslo institucijas, spaudą. Šioje šalyje turime daugybę organizacijų, jų tarpe nemažai specialiai besidominčių užsienio politikos problemomis. Čia turime visą eilę institutų, kurie domisi tarptautiniais klausimais. Yra net specialių institutų, studijuojančių Rytų Europos problemas.

Amerikiečių viešajai opinijai didelės įtakos turinčios stambiosios organizacijos, kaip -- American Legion, Rotary Club, Lyons, Kiwanis ir kiti klubai mielai sutinka pasikviesti mūsų paskaitininkus, kurie tinkamai apibūdintų šiandieninę Lietuvos padėtį visais atžvilgiais. Tat mums lieka parodyti tik atatinamos iniciatyvos. Žinoma, šis darbas reikalauja laiko ir pastorošimo. Tačiau mes turime amerikiečių visuomenę bolševikų geležinę uždangą pakelti iki galo ir parodyti nuoga realybę, kuri šiandien viešpatauja pavergtoje Lietuvoje. Negana vien tik šaukti: "Gelbėkite! Gelbėkite!" Tai jau yra nusibodė. Turime aiškiais faktais parodyti, kodėl mes šaukiames pagalbos. Efectiniais faktais viską parodyti. Ir ištikinti amerikiečius, kad tai, kas atsitiko Lietuvoje -- gali atsitikti ir čia, jeigu nebus laiku ir tinkamai pasipriešinta komunistiniam imperializmui, Amerika turi būti pilnai supažindinta -- kas tai yra komizmas, nes ji jo dar nepažįsta. Mūsų pareiga yra talkininkauti Amerikai kovoje prieš komizmą ir talkininkauti nuoširdžiai, nes juk ir ši šalis ka mums davė -- davė nuoširdžiai.

Taip pat turime pasirūpinti, kad tinkama literatūra ir informacija apie šiandieninę pavergtos Lietuvos padėtį būtų aprūpinti šios šalies universitetai, institutai ir bibliotekos. Amerikos Lietuvių Taryba šioje srityje yra nemažai jau nuveikusi.

Įvairioms mokslo institucijoms bibliotekoms ir įvairiems asmenims išsiunčiama šimtai pakietų su informacine medžiaga. Taryba dės visas pastangas, kad šioje srityje darbas būtų dar labiau praplėstas.

Tai dar kartą visus kviečiu jungtis į Amerikos Lietuvių Tarybos organizuojamą Kalbėtojų Biūrą. Ypač kviečiu prie šio svarbaus darbo savo nuoširdžiomis pastangomis prisidėti mūsų jaunimą, nes daugelis čia jau yra baigę aukštuosius mokslus ir yra tinkami ir pajėgūs šiam uždaviniui atlikti.

Keliant vidaus uždangą aukščiau, trumpai peržvelkime ir kas šiandien darosi bolševikų pavergtoje Lietuvoje.

Lietuvoje, kaip ir kituose Pabaltijo kraštuose, dar ir šiandien -- po dvidešimt penkių nelaisvės metų -- tebeviešpatauja tamsi vergijos naktis. Politškai, ekonomiškai ir tautiškai šie kraštai turi mažiau laisvės ir yra sunkiausiai spaudžiami už visus kitus bolševikinės imperijos kraštus. Vykdomas beatodairinis kolonializmas, rusifikacija, tikėjimo persekiojimas ir už visus didesnis šitų tautų naikinimas. Tačiau nežitrint šitų persekiojimų ir nelaimių, Pabaltijo kraštai, dėka savo žmonių darbštumo ir sumanumo, ekonominiu ir kultūrinu atžvilgiu gyvena artčiausiai vakarietiško stiliaus iš visų kitų Sovietų Rusijos kraštų. Todėl rusai iš savo "placiosios tėvynės" gilumos į tuos kraštus ir veržiasi kaip koks amaras. Tą gyvenimo skirtumą Pabaltijo žmonės išlaikė grynai savo pastangomis, nors ir yra labiausiai okupantų skriaudžiami.

Šiandien girdime, kad tokia Lenkija, Čekoslovakija, Bulgarija, Rumunija ir kiti bolševikų pagrobti kraštai jau plačiai prekiauja su Vakarų šalimis. O kodėl apie tai nieko negirdėti Lietuvoje? O todėl, kad visas Lietuvoje pagaminamas gėrybes pagrobta okupantai ir išgabena į Sovietų Sąjungą, o paskui jas parduoda kitoms šalims kaip savo prekes...

Kodėl taip yra? Argi Lietuvos komunistų vadai nesugeba apginti savo pačių teises prieš maskvinius "vyresnius brolius" argi jie nesugeba išreikalauti sau priklausančios komunistinės lygybės iš Maskvos? Juk ir padorios vagių gaujos vieni kitų neskrūdažia, grobį pasidalina lygiomis. O pas maskvinius komunistus, atrodo, nė to nėra. Šitų komunistų nesugėdinsi, jie ne tokie žmonės, kad turėtų gėdos jausmą. Jie pripažįsta tik tai kumštį. Ir ištikrųjų taip išėina, kad tie komunistai, kurie yra stipresni, drąsesni ir lankstesni -- tai jie daugiau iš Maskvos ir gauna. Tik lietuviškiems komunistams nesiseka nieko laimėti. Lietuva yra visiškai belaisvė, kolonizuojama, rusinama ir atitverta nuo laisvojo pasaulio geležine tvora. O Lietuvos komunistų vienintelis džiaugsmas ir veikla yra tai -- kad gali nuvažiuoti į Maskvą...

Tokiai padėčiai krašte esant, kad negali būti jokio bendradarbiavimo su okupuota Lietuva. Mūsų pareiga yra pasakyti ir visiems kitiems, kad koegzistencija su bolševikais yra tiesioginis pavergtųjų tautų palaidojimas, o laisvosioms tautoms -- grabo dirbimas...

Spaudoje vis dažniau skaitome, kad laisvės siekimas bolševikų pavergtuose kraštuose ima prasiveržti vis stipresne banga. Siekiami savo teisių ir laisvės, tų kraštų komunistai drąsūs ir išdidūs stoja prieš savo pačių komunistinius teismus ir be baimės eina į kalėjimus ilgoms bausmėms arba net ir gyvybę paaukoja. Bet viso to negirdėti Lietuvoje, Argi Lietuvos komunistai yra blogesni ir ballesni už kitų kraštų komunistus? Nejaugi jie bijo ir pirštą pakelti prieš Maskvą? Turėtų žinoti, juk be kovos Lietuva visai numerdės. Juk šiais laikais neatsiras jokia "stebuklinga saga", kurią paspaudus viskas savaime pasidarytų gerai. Maskvinius komunistus gallesčio neturi, iš jo reikia tikrai jėga reikalauti.

Ir tikrai, būtų įdomu žinoti, kodėl lietuviškiems komunistai iš savo maskvinių "draugų" nič nieko nediršta pareikalauti. (Nukelta į 4 psl.)

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTOVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Chateau Gib, 3 Str. French Cognac 5th — \$4.98
2. Imported Scotch Wiskey 80 proof 5th — \$3.98
3. Napoleon Brandy 5th — \$3.35
4. Hiram Walkers cocktails 5th — \$2.98

5. Leabfraumilk — German Wine 5th — \$0.98
6. Napoleon Vermouth 5th — \$1.19
7. Da-Silva Domain Wine 5th — \$0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

Pianistė Raimonda Apeikytė kaliforniškoje aplinkumoje...

RAIMONDOS APEIKYTĖS PIANO REČITALIS

Los Angeles, Calif. — Malonu matyti, kaip auga medis arba kaip gėlė pražįsta. Bet dar gražiau stebėti, kaip auga jaunas žmogus ir krauna žiedus. Ir tu jauti, kad vieną dieną jis išsiskleis pilnais savo spalvų skambėjimais.

Ši dramatinė, vilčių ir žadėjimų kupina epizodą dabar pergyvena jaunoji Los Angeles lietuvė pianistė Raimonda Apeikytė. Dar prieš keletą metų ji čia su tėvais persikėlė iš Chicagos, kur nuo 7 savo amžiaus metų buvo pradėjusi mokytis pianino. Pataikiusi į laiką, kai augančioje meninėje Los Angeles lietuvių kolonijoje pradėjo stigti iškilesnių pianistų, ji, dar vos besistiepianti mergelytė, turėjo ir progą ir noro bemaž labai aktyviai įsijungti į muzikinį lietuvių bendruomenės gyvenimą.

Tačiau lavindamasi komp. B. Budriūno priežiūroje, ji uoliai dirbo parapijos choro repetitorijose, kaip akompaniatorė taktininkavo daugelyje lietuviškų koncertų ir muzikinių parengimų, protarpiais įsijungdama į programas ir savo solistiniais pasirodymais. Vėliausiu laiku ji išbrendo, kaip gabi, elegantiška ir subtili akompaniatorė čia atsilankančių mūsų iškiliausių dainininkų koncertuose. Daugelis neseniai jau turėjo progos stebėti jos grakščią talką mūsų so-

listės Prudencijos Bičkienės, Danutės Stankaitytės, Lilijos Šukytės ir Stasio Baro koncertų metu.

Šiuo metu užbaigusi sophomorės kursą Immaculate Heart kolegijoje, kur ji, šalia kitų bendrųjų dalykų, toliau studijuoja muzikos mokykloje prof. John Ringgold klasėje, spalio pradžioje ji gavo progos dirbti kaip viename dideliame kablėjime. Mums taipgi būtų įdomu žinoti, ar Maskva tai daro su Lietuvos komunistų pritarimu, ar ne? O gal Maskva siūlo visas laisves, tik Lietuvos komunistų vada! tam priešinas? Įdomu būtų žinoti tiesą. Tada mums būtų visai aišku, ko vertos yra komunistų propagandinės pasakos apie visokias "sovietinių tautų draugystes, brolystes bei laisves..."

Betgi atsižvelgiant į Amerikos nuolaidumą, nuoširdumą ir naudojantis šio krašto laisvėmis, lietuvišką bendruomenę čia lanko nemažai asmenų iš sovietų ambasados arba per sovietų ambasadą patikimieji iš anapus geležinės tvoros. Paskutinis čia svečiavosi universiteto rektorius. Jis turėjo nemažai kontaktų su mūsų tautiečiais — vieni jį peikė, kiti patikavo ir glostė, vyrė sovietines apgavystes, bet ar bent vienas būtų pagalvojęs, kad gal būtų, ir jis ištrūkęs iš komunistinio narvelio ieško surasti politinę prieglaudą. Kažin ar kas iš mūsų tą suprato?

Po Nikitos Chruščiovo atsilankymo Amerikoje, jam sugrįžus į namus — ir sovietijoje atsirado staigių reformų, visiškai panašių į kapitalistines, nes ir tas žmogus suprato, kad kapitalistinė santvarka nėra taip bloga. Bet kodėl gi tos reformos visiškai nepalietė pavergtos Lietuvos. Ten kolcho-

klausytojų dėmesį ir pasigėrėjimą. Jie juto, kad su šiuo rečitaliu į muzikos gyvenimą ateina nauja pianistė. Kraunanti žiedą, it gėlė, kuriai ateina laikas pražįsti.

Į pirmąjį rečitalį Raimonda Apeikytė žiūri, kaip į pirmąjį didesnį žingsnį pianistės ateičiai. Ko ji labiausiai nori, tai nesustoti, toliau studijuoti. Kaip visuose menuose, taip ir muzikoje nėra galo studijoms. Mokslo laipsniai čia nekenkia, padeda, nors kūrybiškumo ir nelemia. Fasiokus gero techninio lygio ir igudimo, ateina svarbiausias ir sunkiausias etapas — surasti savo kūrybinę individualybę, interpretacijos šviežumą ir originalumą, žodžiu — savitą stilių.

Linkėjime, kad kelias į tą ateitį jai būtų atviras. B.R.

UŽDANGĄ PAKELIANT...

(Atkelta iš 3 psl.)

lėtų reikalauti bent daugiau laisvės savo "numylėtai" liaudžiai, kad ji bent galėtų laisvai keliauti į kitus kraštus, aplankyti savo gimines ir draugus. O dabar Maskvos administracija visą lietuvių tautą laiko uždarytą kaip viename dideliame kablėjime. Mums taipgi būtų įdomu žinoti, ar Maskva tai daro su Lietuvos komunistų pritarimu, ar ne? O gal Maskva siūlo visas laisves, tik Lietuvos komunistų vada! tam priešinas? Įdomu būtų žinoti tiesą. Tada mums būtų visai aišku, ko vertos yra komunistų propagandinės pasakos apie visokias "sovietinių tautų draugystes, brolystes bei laisves..."

Betgi atsižvelgiant į Amerikos nuolaidumą, nuoširdumą ir naudojantis šio krašto laisvėmis, lietuvišką bendruomenę čia lanko nemažai asmenų iš sovietų ambasados arba per sovietų ambasadą patikimieji iš anapus geležinės tvoros. Paskutinis čia svečiavosi universiteto rektorius. Jis turėjo nemažai kontaktų su mūsų tautiečiais — vieni jį peikė, kiti patikavo ir glostė, vyrė sovietines apgavystes, bet ar bent vienas būtų pagalvojęs, kad gal būtų, ir jis ištrūkęs iš komunistinio narvelio ieško surasti politinę prieglaudą. Kažin ar kas iš mūsų tą suprato?

Po Nikitos Chruščiovo atsilankymo Amerikoje, jam sugrįžus į namus — ir sovietijoje atsirado staigių reformų, visiškai panašių į kapitalistines, nes ir tas žmogus suprato, kad kapitalistinė santvarka nėra taip bloga. Bet kodėl gi tos reformos visiškai nepalietė pavergtos Lietuvos. Ten kolcho-

DETROITE PAGERBTAS KAZIMIERAS NAUSĖDA

Kazimieras Nausėda gimė 1886 m. rugpjūčio mėn. 15 d. Girininkų km, Žemaičių Naumiesčio, mažžemių ūkininkų šeimoje. Iš pat mažens svajojo, kaip čia daugiau uždirbti ir prasiimušti į geresnį gyvenimą. Tuo laiku jo puse-serė M. Kurtinaitenė gyvenė Anglijoje. Jis susirašinėja su ja ir gauna iš jos laivokartę.

Tėvas palydėjo iki Tilžės, palaimino, apkabino pabučiavo ir pasakė: — "sūnau, neužmiršk Dievo, tėvynės ir kalbos". To tėvo patarimo jis ir laikėsi. Vos tik 14 metų atvyksta į Angliją. Gauna darbą anglių kasyklose.

Kazimieras dieną dirba, o vakarais mokinasi. 4 metus dirbo, kol galėjo atsilyginti puseserei už prisiųstą laivokartę ir duodamą jam ten užlaikymą. O sutaupytus pinigus siūsdavo tėvams į Lietuvą.

Sulaukęs 21 metų ir išsilgęs namiškių, Kazimieras grįžta Lietuvon. Nesėkmingas buvo Kazimierui tas jo grįžimas. Rusų žandarai sulauko jį ant rubežiaus ir mobilizuoja į rusų kariuomenę. Kazimierui turint šiek tiek pinigų, pasiseka iš tos kariuomenės išsipirkti. Paleistas iš kariuomenės vėl grįžta Anglijon. Čia uždirbęs kiek pinigų, persikelia į Kanadą, o 1919 metais į Ameriką.

Jau gyvendamas Detroito, 1925 m. susiran-

da sau gyvenimo draugę Adelę Zemaitaitę ir su ja sumaino aukso žiedelius. Gyvendamas Detroito užaugino sūnų Edvardą ir dukterį Aldoną.

kam iš lietuvių atsidūrus svetimame krašte ir likus be tėvynės, K. Nausėda labai juos užjautė ir kiek galėdamas jiems padėjo.

A. Sukauskas ir A. Bliudžius įteikia sukaktuvininkui K. Nausėdai dovaną. Iš kairės: A. Sukauskas, K. Nausėda, A. Bliudžius ir A. Malinauskas.

Kazimieras Nausėda nežiūrint metų naštos dar yra energingas ir veiklus.

Priklauso Dariaus-Girėno klubui, Lietuvių Namų Draugijai, Balfui, Lietuvių Bendruomenei, Amerikos Lietuvių Demokratai, SLA 352 kuopai ir kitoms organizacijoms.

Taip pat daug darbavosi ir sielėjosi, kai buvo perkami Lietuvių Namai. Davė jiems pirkti 200 dolerių ir ko tik reikėjo jis padėjo.

Rašė ir dar dabar kartais parašo laikraščiams žinias apie Detroito gyvenimą. Daugiausia jis rašė į savo organizacijos organą "Tėvynė".

Sukaktuvininkas labai mylėjo Lietuvą ir jos joki būdu negalėjo pamiršti. Nors jo pirmas į Lietuvą grįžimas buvo nesėkmingas, bet jis dar ne kartą rengėsi į ją grįžti. Kartą buvo išsi-pardavęs visus savo baldus ir jau laivokartę rankose turėjęs, ir tik savo darbovietės viršininkų atkalbėtas susilaikė. O tas buvo kaip tik prieš II Pas. karą. Karui prasidėjus ir daug

SLA 352 kp. ir Dariaus ir Girėno klubas š.m. spalio mėn. 2 d. Lietuvių Namuose surengė sukaktuvininkui jo 80 metų sukakties pagerbimo vaišes-banketą.

A. Sukauskas supažindino svečius su Nausėdos gyvenimu. Raštu sveikino SLA Pildomosios tarybos pirmininkas F. Dargis. Žodžiu, pasakydami trumpesnę ar ilgesnę kalbą sveikino:

Vladas Fauža, Jonas Atkočaitis, Marija Sims, I. Malinauskas, Poškus, J. Pusdešris, F. Motuzas, Wm. J. Adams, sūnus Edvardas ir dukterė Aldona ir kiti.

"Niekados nesitikėjau, kad mane, tokį mažai žinomą ir mažai garbę senelį, taip gražiai pagerbs ir tokias puikias vaišes man surengs", pasakė sukaktuvininkas ir visiems padėkojo.

A. Grinius

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Vyt. Alantas

VISKAS GALĖJO IR KITAIP SUSIKLOSTYTI...

(Premijuota novelė)

(17)

— Labai galimas dalykas.
— Po ilgų galvojimų aš priėjau išvados, kad jis nušovė ir trečią žuikį, bet čia jau prasideda spėliojimų sritis, nors tie spėliojimai, man atrodo, turi labai rimtą pagrindą. Uoginto žodžiais, Gabriūno dalyvavimas suokalbyje ir net sprogtamosios medžiagos parūpinimas turėjęs jam, kaip padoriam žmogui, sukelti dideli sąžinės konfliktą. Vėlgi to paties Uoginto liudijimu, Gabriūnas žuves slaptinomis, neišaiškintomis aplinkybėmis. Ar mes būsime toli nuo teisybės, jei prileisime, kad Gabriūnas pats ieškojo mirties? Taigi, labai galimas dalykas, kad Rakutis žinojo ką darą įtraukdamas savo "gerą draugą" į suokalbį. Gerai jį pažindamas jis galėjo numatyti, kad tas padorus vyras sąžinės konflikto nepakels ir... pasišalins iš gyvenimo. Juk tam išgamai mes abu stovėjomės skersai kelio. Jei ir mane granata būtų sudraskiusi, jis iškart būtų turėjęs laisvas rankas. Bet granata mane tik paguldė į ligoninę. Tuomet Rakutis toliau tęsia savo pinkles: jis mane lanko, neša dovanas, o kita ranka rašo man anonimus sėdamas įtarimus tarp manęs ir Aušros ir, gal

būt, varydamas kitokias intrigas man už nugaros. Ir jam pasiseka, žinoma, daug jam padėjo ir aplinkybės. Gal su kita moterimi jam nebūtų pasisekę, bet su Aušra pasisekė. Ką tamsta apie ją galvoji?

Į tą klausimą aš nenorėjau atsakyti ir, tiesą sakant, nežinojau ką atsakyti. Aš jaučiau, kad Adomonis laukia iš manęs tos moters pasmerkimo, bet aš neturėjau už ką ją smerkti, o kita vertus, jei būčiau buvęs net ir paties Adomonio vietoje, vargu ar būčiau drįsęs ją pasmerkti, nes ar šiaip ar taip jos pabėgimas su Rakučiu turėjo patiesinančių aplinkybių.

— Sakyk, pone Adomoni, ar ji žinojo, kad Rakutis kėsinosi tamsta nužudyti? — aš paklausiau.

— Nežinau, nemanau, — atsakė svyrudamas Adomonis. — Jei ji būtų žinojusi ir vis dėlto būtų su juo susidėjusi... Ne, nemanau, kad taip žemai būtų puolusi... Susidėti su žmogžudžiu!... Nemanau...

— Ponios Aušros vyras lietuvių batalijonuose kovėsi prieš bolševikus. Jai, jo žmonai, grėsė didelis pavojus, jei ji pateks į jų rankas. Ji turėjo kaip nors gelbėtis... — pasakiau aš.

— Aišku, turėjo, aš nesakau...

— Bet kaip ji galėjo gelbėtis su tamsta, jei jai pasakei, kad būsi be kojos? Juk ji negalėjo tamstos išsinešti įsimetus į sterblę.

— Ji žinojo, kad man nereikės kojos amputuoti, — nusišypsojo Adomonis.

— Žinojo? — aš nustebau.

— Iš mano kambario ji nubėgo pas Dr. Nemeiką ir viską sužinojo. Man paskum daktaras pasakė. Bet kitą dieną ji atėjo pas mane lyg niekur nieko ir net ramant

atnešė, atseit, padarė man paskutinį patarnavimą. Aš jai nieko nesakiau, nes pamačiau, kas ji per žmogus. Turtas ir pavojaus baimė nugalėjo meilę. Aš tik daug vėliau supratau, kad moters širdis padalinta į atskiras kameras. Jei ji tau sako mylinti amžinai, tai spyrsk, kad ji tave įsileido tik į vieną kamara. Ji čia gali tave garbinti ir smilkalais smilkinti ir, gal būt, ji bus nuoširdi, bet, kai atsiras kitas "karalaitis" ir pasitaikys gera proga, ji užtrenks duris, išeis į kitą kamaraite ir visas meilės apeigas pakartos su savo nauju išrinktuju. Aušra sakėsi savo vyro nemylinti, bet vis dėlto už jo ištekėjo, o susipažinusi su manimi, nuo jo nusigrėžė, kitaip sakant, iš vienos kameros perėjo į kitą, o kai aš susirgau ir negalėjau bėgti, ji vėl persikėlė į kitą kamaraite. Aš visai kitaip būčiau tą istoriją išgyvenęs, jei ji tada man būtų atvirai pasakiusi: — Klausyk, Jurgi, aš išgyvenau su tavimi gražiausius savo gyvenimo metus, aš jų niekad neužmiršiu ir esu tau labai dėkinga, bet dabar reikia tą gražų Vilniaus sapną baigti, nes amžinų sapnų nėra. Aš bėgu su Rakučiu ne dėl to, kad jį myliu, bet dėl to, kad mes gyvename labai audringais ir pavojingais laikais ir kad man, silpnai moteriai, reikalinga tvirta vyro ranka. Aš būčiau ją supratęs, mes būtume griaudžiai atsivėikinę, tarp mūsų nebūtų atsiradę nei melo nei apgaulės, aš nebūčiau nustojęs jai pagarbos ir nebūčiau praradęs pasitikėjimo žmogui. O dabar kas? Paskum aš sutikau daug moterų, gal būčiau galėjęs ir šeimą sukurti, bet aš jomis nebetikėjau, o be to, žinojau, kad niekas man neatstos Aušros. Ji man padarė didelę skriaudą: aš esu didelės meilės auka...

(Bus daugiau)

DIDINGAS KONCERTAS CLEVELANDE

Vladas Braziulis

JAV LB Clevelando II apylinkės valdybos paskelbtos Lietuvos dienos, spalio 9 išskilmės koncertas buvo išpūdingas. Tokio masto parengimai pas mus reti. Didelė Muzikos instituto salė buvo žiūrovų perpildyta. Net kai kam teko kantriai stovėti. Akustika pagirtina. Solistų bei chorų balsų bangos plaukė rūpestingai apvaldomos, tinkamu skambumu, tiktai gaila, kad buvo perkaršta.

Gera, kad programoje šis bei tas nauja arba mažai girdėta. Sudaryta iš dviejų neperilgų dalių. Pirmojoje -- Vysk. Valančiaus lit. mokyklos Aukuro ansamblis, diriguojant Alf. Mikulskiui -- vaikučių choras ir kanklių orkestras, vadovaujamas O. Mikulskienės, atliko: Šoks tėvelis suktinį, liaudies daina, harm. M.K. Čiurlionio, Tau, brangi tėvyne, žodžiai S. Džiugo, muz. J. Bertulio, Pasėjau linelį, liaudies daina, harm. A. Mikulskio, Tėvynės varpai, žodžiai M. Sims, muz. S. Sližio ir Grįšim grįšim, žodžiai V. Nemunėlio, muz. F. Stro-

lios. Iš kitos, šv. Kazimiero lit. mokyklos, pasirodė tautinių šokių Suktinio grupė, vadovaujama J. Kavaliūnaitės ir M. Leknicko. Šoko Landytinį, Grandinėlę ir Malūną. Akordeonistas -- Baliūnas.

Aukuras ne tik tėveliams, bet ir visiems patiko. Bendrai, vaikų chorai mažai drausmingi, sunkiai derinamų balsų ir ypač nuotakų, jau nekalbant apie bet kokį muzikalumą. Šitas gi, be abejonės, jau gerokai išlavintas, sąskambiai malonūs, susidainavimas tikras, balselių valdymas sąmoningas, interpretacija įprasminga.

Kanklių orkestras gerai suderintas ir priderintas, beveik niekur choro nenustelbiamas, net jau padidintomis kanklėmis puošiamas. Čia pat stoja idomus klausimas: kodėl ansamblio sudėtyje iš viso mergelių žymiai daugiau, negu bernelių?

Suktinis visuose savo šokuose gyvas, tikslus ir grakštus. Įsibėgėta santūriai, rikiuotės lyginimo klaidų mažai. Įkarščio ir liepsningų,

bet lengvų šuolių bei įvairių, kartais sudėtingų figūrų apstu. Atsitiktinai net viena žymi šokio dalis buvo atlikta be muzikos, tačiau sklandžiai.

Antrojoje dalyje Varpo choras ir Čiurlionio ansamblis, sudarydami

per šimtą asmenų, diriguojant St. Gailevičiui, fortepionu lydint L. Gaižutienei, dainavo: Malda už tėvynę, suliet. T.L. Andriekus, muz. A. Kačanauskas, Paskutinis vakarėlis, liaudies daina, harm. V. Banaičio, Dainininkų maršas, žodžiai

ir muz. J. Gaidelio ir Duldul, dūdele, žodžiai L. Gairos, muz. J. Gaubo. Solistas V. Verikaitis atliko: Ant kelio pavasario mano -- V. Banaičio ir Gyvenimo aidu -- Br. Budriūno. Solistė D. Stankaitytė išpildė: Ežerėlis -- Vl. Jakubėno, Rū-

VIRŠUJE: Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos Aukuro ansamblis, vadovaujamas muz. A. Mikulskio, išpildė dalį meninės programos Lietuvos Dienoje Clevelande.

V. Plidžiūnsko nuotrauka

ta -- J. Gruodžio, Mano rožė -- A. Kačanauskas. (Programoje paskelbta V. Klovos Močiūtės dvarėly nebuvu atlikta).

Ir štai, kulminacinė koncerto pažiba -- Tėviškės namai -- kantata, žodžiai B. Bradžionio, muz. Br. Budriūno, atlikta abiejų solistų ir jungtinio choro, diriguojant Alf. Mikulskiui, akompanuojant St. Gailevičiui. Pabaigai tradicinė -- Lietuvos tautos mes gimė, žodžiai Sauerveino -- Girėno, muz. St. Šimkaus.

St. Gailevičiaus valdomi chorai imponavo stipriais poveikiais, tinkama balsų darna, beveik visur vyraujant vedančiam melodijai balsui. Akorduose retai tepasitaikydavo silpnokos dalys. Diriguoja, kad ir jausmingai, bet visiškai tiksliai. Moka švystelėti jaudinančiais momentais. Kūrinių autorių tikslai ir atspalviai aiškiai pasiekti. Varpo choras gerai išlavintas, turi gražių balsų. Slinktis ir sparta pavyzdinga. Iš abiejų chorų susidarė prašmatnus junginys. Palydovė L. Gaižutienė taikli, stilinga ir nepaliekanti abejonių. Kartais nuotaikingai bendrauja su choru, kartais veda pagrindinę liniją, kartais išlygina ritmą. Skonis ir pasitikėjimas savimi neabejotinas.

Solisto V. Verikaičio balsas turtingas įvairiomis techniškomis priemonėmis. Nepatogūs perėjimai ar pavojingi tarpai nugalimi be kliūčių. Išiglinimas į muzikinį pavidalą -- be priekaištų. Atspalvių ir jėgos kaitaliojimas, net ir sunkioje frazėse atrodo lengvas. Estradiška laikyvena kukli ir patraukli.

Solistė D. Stankaitytė, sopranas, aiškiai tobulėja. Frigimtinė balsinė medžiaga išvystyta labai gražiai. Jokie sunkumai nevaržo. Dažnai turinio perteikimas klau sytojus žavi. Atsargumas aukštoje gaidose garantuoja pasisekimą. Gal vertėtų truputį pagyventi rankas.

Visi sambūriai ir solistai sulaukė smarkių ir nuosirdžių katučių ir davė kai ką bisui. Gaila, kad kai kurie antviršio kūrinių paskelbti be autorių.

(Nukelta į 6 psl.)

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos tautinių šokių grupė Suktinis, vadovaujama J. Kavaliūnaitės ir M. Leknicko vakaro programoj pasirodė su keliais tautiniais šokiais. V. Plidžiūnsko nuotrauka

**KEEP
JUDGE CHARLES W. WHITE**

Court of Appeals, Cuyahoga County
EXPERIENCED • QUALIFIED • COMPETENT
Citz. Comm. for Judge Chas. W. White, Chester-12th Bldg., A. Pinkney, Dir.

KRAUTUVĖ ATDARA
TREČIAD. NUO 9:30
IKI 5:45 P. P.
SKYRIAI NUO
9:30 IKI 9:30 VAK.

MAY'S DOWNTOWN ON THE HEIGHTS FARMATOWN **BASEMENTS**

NAUDOKIT EAGLE
STAMPS KAIP
PINIGUS MAY'S
6 KRAUTUVĖSE

2 už 1 žemą kainą!

Įsiuvinėti, apmušti ar lygus viršut. matracai plius
pritaikytos spyruoklių dėžės specialiai!

Pasirinkite 2 matracus ar 2 spyruoklių dėžes arba 1 matracą ir vieną pritaikytą spyruoklių dėžę. Pasirinkite dvigubai ar viengubai lovai, perkant bet kurią kombinaciją taupant dolerius!

Evening Star

Tvirtai apmušti spyruokliniai matracai. Pritaikyta spyruoklių dėžė pasirenkant viengubai ar dvigubai lovai

2 už 38.⁸⁸

Royal Sleep

Tvirtas vid. spyruoklių matracas ar spyruoklių dėžė. Pritaikyti šonai, prisūtos sagos, neslidinėja, su plastikos rankenomis ir ventiliais. Dvigubi ar viengubi.

2 už 48.⁸⁸

H ir H lygaus paviršiaus

Sunkios medvilnės vidus, tvirtas, lygus miegojimui paviršius, vertikaliai lyniuotas, pritaikyti šonai. Gamyklos garantija 5 metams.*

2 už 54.⁸⁸

Ekstra tvirtas įsiuvinėtas viršus

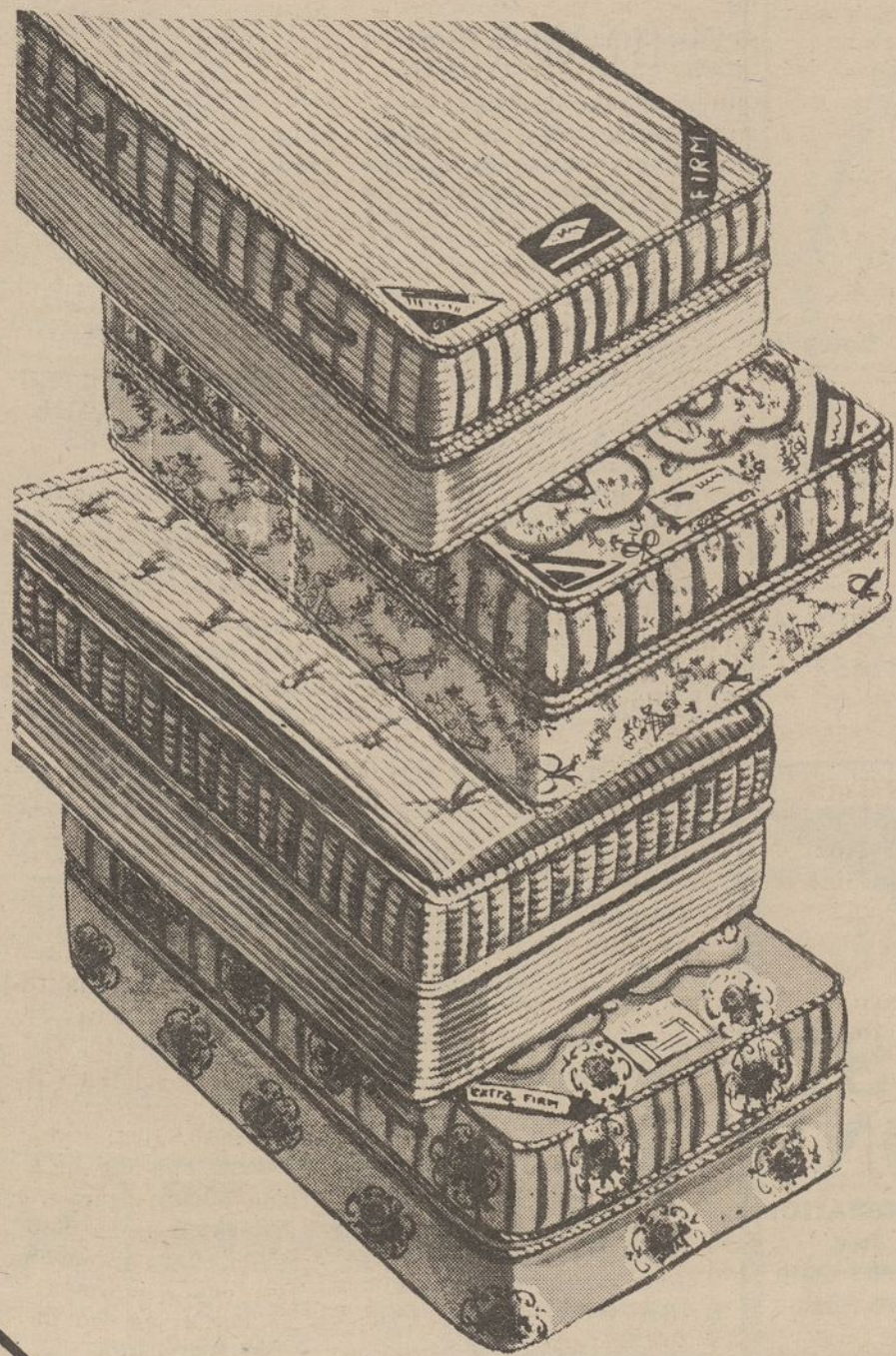
Deluxe, be sagų sukonstruotas matracas ar pritaikyta spyruoklių dėžė. Tvirti šonai ir specialus vidus kūno atlaikymui. Gamyklos garantija 10 metų.

2 už 64.⁸⁸

*Nemokamai pakeičiami radus gamybinius ar darbo trukumus pirmais metais. Pataisomi ar pakeičiami likusiam laikui, skaičiuojant likusius garantijos nurodytus metus.

Primami užsakymai paštu ir telefonu... šaukite CH 1-3070

BASEMENT MATTRESS DEPARTMENT, DOWNTOWN, HEIGHTS, FARMATOWN

DIDINGAS KONCERTAS

(Atkelta iš 5 psl.)

Pagal naują kūrinių -- kantatos didybę paveikė klausytojus įvairiausiai atžvilgiais. Ne čia ir ne dabar nagrinėsime jos muzikinę visumą, stilių, formas, turinčius smulkmenas ir kt. Visi įsitikino, jog tai stambus indėlis mūsų brangios muzikos lobyną. Solistai nelengvas savo partijas nugalėjo ryžtingai. Akompanavęs St. Gailevičius lyg ir atstovavo orkestrinei palydai. Turiningos muzikos gausios gražmenos atbaigė visumą. Iš padidinto choro Alf. Mikulskis išgavo daug derinių, vaizdų ir minčių paryškimo, galingo šauksmo ir svajinų ilgesio iki ašarų. Choras sunkią ir komplikotą kantatą sąžiningai išmoko. Reikalingas stipriausias fortissimo praskambėjo įtikinamai. Tartis ganėtinai aiškumo, bet būtų dar geriau jeigu programoje būtų duotas kantatos tekstas. Nepaminėtos programoje pranešėjos V. Žilionytė ir I. Stasaitė - Bublienė vaizdžiai apibūdino kūrinius. LB II Apylinkės valdyba nusipelnė didelio dėkingumo iš visuomenės

Š.m. rugsėjo 30 d. 9 v.v. Billings ligoninėje mirė daugeliui chigaičių pažįstamas adv. Petras Stankovičius.

Velionį teko pažinti dar nepriklausomoje Lietuvoje. Vėliau likimas lėmė kartu atsiverti Vokietijoje -- Ravensburge ir, pagaliau Chicagoje.

Adv. P. Stankovičius gimė 1904 m. birželio mėn. 29 d., Brokštėnų dvare, Šilalės valsč., Tauragės apskr. Jo tėvai buvo bajorų kilmės ir, kaip dauguma to meto bajorų, bendravo su darbininkais ir buvo persisunkę lenkiška kultūra. Toji įtaka paliko savo gilius pėdsakus ir a.a. P. Stankovičiaus gyvenime. Jis save laikė žemaičių bajoru.

Dar būdamas jaunuoliu jis pasižymėjo ypatingais gabumais moksle. Videšimt trečius metus eidamas baigė teisės mokslus ir buvo paskir-

tas teisėju Kaišėdoryje. Kiek vėliau, skiriamas teismo anstoliu į Kėdainius, o iš ten, persikėlė gyventi į Kauną, kur ilgesnį laiką vertėsi advokato praktika.

Bolševikams okupavus Lietuvą, jis perkeltas į Kėdainius. Netrukus areštuojamas ir uždaromas į kalėjimą. Kilus II Pas. karui ir vokiečių kariuomenės daliniams artėjant, jis kartu su kitais kaliniams išsilaužia iš kalėjimo. Antrojo bolševikų antplūdžio metu velionis pasitraukia į Vokietiją, o iš ten atvyksta į JAV ir apsigyvena Chicagoje. Padirbėjęs fabrike, išlaiko atitinkamus egzaminus ir pradeda verstis nekiliojamo turto ir apdraudos verslu.

Penkiolikos metų laikotarpyje sąžiningai patarnavo šimtams besikuriančių tautiečių, namų

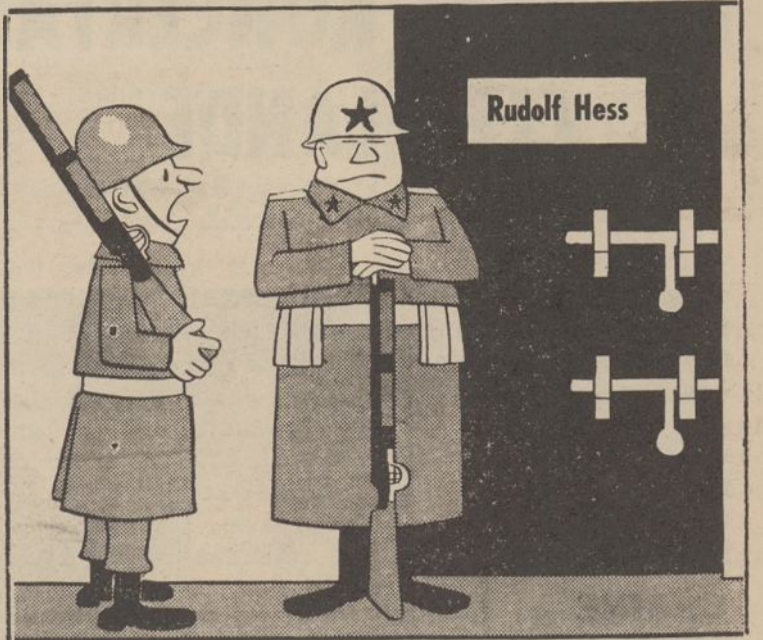
pirkimo, pajamų mokesčių užpildymo ir kt.

Fasijutęs blogai nuvyko tyrimams į ligoninę, bet po dviejų savaitių grįžo. Netrukus liga jį vėl privertė grįžti ligoninėje kurioje po kelių operacijų vėžio ligos pakirstas mirė.

A.a. P. Stankovičiaus kūnas buvo pašarvotas Phillips koplyčioje. Spalio 4 d., po šv. Mišių šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, kurių metų išpūdingai giedojo solistas J. Vaznelis, didelio būrio draugų ir pažįstamų buvo palydėtas ir palaidotas šv. Kazimiero kapinėse.

Grabnešiais buvo Liet. Teisininkų Tremtinių D-jos nariai: J. Našliūnas, J. Talalas, K. Juknys, K. Smalenskas, V. Račkauskas ir velionio artimas draugas -- N. Abromas.

Mūsų gyvenimas, tai

-- Gal jis ir beprotis, bet klausimas ar mes patys esame sveiko proto...

tik trumpas meteoros švystelėjimas erdvėje. Nežiūrint to, kiekvienas mūsų dirba, svajoja, planuoja, tartum šimtus metų gyventų. Staigi ir netikėta pažįstamo ar draugo mirtis mus sukvečia, verčia sustoti, susimąstyti, pagalvoti, kur bėgame, ko skubame, kur nukeliausime.

Į šešiasdešimt antrąjį gyvenimo laiptą įkopus, dar pilnas jėgų ir energijos nelaukta palūžo stiprus Žemaitijos ažuolas adv. Petras Stankovičius. Staiga užklupusi nepagydoma vėžio liga, vos kelių mėnesių laikotarpyje pakirto jo sveikatą.

Visomet gerai nusiteikęs, besišypsas, pilnas humoro, visiems vienodai malonus ir paslaugus, toks jis ir pasiliks atmintyje tų kurie jį pažinojo. Jo liūdinčiai žmonai, mielai Jadvygai, sūnams Steponui ir Juozui, a.a. Petro draugai ir artimi pažįstami, reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą.

Gediminas Lapėnas

TOOL & DIE MAKERS

Mechanical Inspector
MACHINISTS
Euffers & Polishers (Metal)
APPLY in person CHILSEA CLOTH CO., 284 Everett Ave., Chelsea, Mass. An equal opportunity employer. (107-109)

STATIONARY Engineer. Lic. Able to operate high pressure steam boiler. Mechanically inclined. Crown Products, 2121 Wheatsteeff Lane, Philadelphia, Pa. PI 4-4452. (107-109)

BROWN & SHARPE
AUTOMATIC
SCREW MACH. OPRS.
Apply
ZENITH
AUTOMATIC SCREW PROD.
20400 Stephens, St. Clair Shores, Mich. (105-111)

MECHANIC. Tow Motor. Experience reg. Must be able to work shift work. N. E. plant location. Crown Products, 2121 Wheatsteeff La., Phila., Pa. PI 4-4452. (106-112)

COLD HEADER OPERATORS

EXPERIENCED
To operate nut forming machine. Must be experienced to set-up and operate to specifications and close tolerances. Good working conditions. Paid vacations, holidays, hospitalization, cost of living and retirement.
BATHEY MFG. CO.
100 SO. MILL STREET,
PLYMOUTH, MICH.
313 -- 453-5400 (104-110)

TRAINESS
SPOT WELDERS
&
PUNCH PRESS
Day and afternoon shifts.
HAWTHORNE METAL PRODUCTS CO.
4336 Coolidge
Royal Oak, Mich. (100-109)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
OR
1ST CLASS SKILLED
TURRET LATHE
OPERATORS

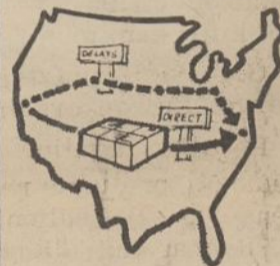
EXTERNAL GRINDERS
Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerances. For dual shift. Steady work for qualified men. Overtime. Excellent fringe benefits.
Progressive division of large international corporation in very desirable small city.
APPLY OR SENT RESUME TO
DUNKLEY COMPANY
1910 LAKE STREET
KALAMAZOO, MICHIGAN (107-114)

HELP WANTED FEMALE

NURSE SUPERVISOR of all nursing units in the hospital. 3-11 p.m. SUPERVISE and direct nursing service personnel. Also REGISTERED NURSES for 3-11, on medical and surgical floor. Send resumes, call or visit, Director of Nurses, at Osteopathic Hospital, 2515 E. Jefferson, South Bend, Ind. (107-109)

X KEEP
JUDGE CHARLES W. WHITE
Court of Appeals, Cuyahoga County
EXPERIENCED • QUALIFIED • COMPETENT
Citz. Comm. for Judge Chas. W. White, Chester-12th Bldg., A. Pinkney, Dir.

ZIP CODE SPEEDS YOUR PARCELS

1. Packages are shipped by more direct route.
2. They are handled fewer times.
3. There is less chance of damage.

DIRVOJE galite įsigyti

ką tik pasirodžiusią V. Šliogerio knygą
ANTANAS SMETONA
ŽMOGUS IR VALSTYBININKAS
Kaina \$2.00
Išleido J. J. Bachunas

Gauta didesnė siunta Putnamo seselių išleistos knygų mūsų mažiesiems. Taj
ALGIS IR ALYTĖ,
spalvavimo knygtė su lietuviškais tekstais. Kaina tik 50 centų.

Be to, rekomenduojame įsigyti:
Ant. Gustaičio — IR ATSKRIDO JUODAS VARNAS\$3.00
LITERATŪROS METRASTIS ANTROJI PRADALGE\$3.00
V. Alanto — TARP DVIEJŲ GYVENIMŲ\$4.50

Užsakant knygas ar plokšteles, rašykite čekį ar pašto perlaidą

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

DIVIDEND CHECKS MAILED
QUARTERLY ON INVESTMENT
SAVINGS ACCOUNTS

4 1/2%

We Invite Your Savings

ST. ANTHONY
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
Joseph F. Gribauskas, Exec. Secy.
1447 SO. 49th CT. • CICERO, ILLINOIS 60650
HOURS: MON. 9-8; TUES., THUR., FRI. 9-5; SAT. 9-1; WED. CLOSED
PHONE 656-6330

PLANINGAS TAUPYMAS moka gerus dividendus

• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

4 1/2%

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO & ILLINOIS
Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanowicz, Pres.
AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* **TAUTYBIŲ SAJŪDŽIO** susirinkimas Lietuvių Salėje, spalio 11 d. ruoštas Lietuvių Salės b-vės vadovybės ir lietuvių komiteto, pavyko labai gerai tiek programa, tiek jos turiniu, tiek įvairių tautybių atstovų gausiu atsilankymu.

Programoje pasirodžiusi Vysk. Valančiaus lit. m-los šokių grupė, vadov. L. Sagio, buvo priimta labai šiltai ir dideliu susidomėjimu. Kitų tautybių atstovams imponavo ne tik šokiai, bet ir didelis būrys jaunimo taip gražiai puoselėjančio lietuvių tautinį darbą. Tai ypatingai pabrėžė visi kalbėję susirinkime ir dalyvavę vaišėse.

Susirinkimą atidarė ir vedė lietuvių k-to pirm. inž. R. Kudukis, kalbą pasakė ir veikėjus pristatė County Auditor Ralph J. Ferk. Momentui tinkamą ir politiškai prasmingą kalbą pasakė Superior Savings & Loan Assoc. viceprezidentas J. DeRighter. R. J. Perko asmenybę išskėlė adv. Bucur.

Vokiečių tautinė grupė pristatė rezoliuciją, kuria pasmerkiamas vandalizmas, prieš kurį laiką įvykdytas kultūrinuose darželiuose. Rezoliucija bus įteikta burmistrui R.S. Locheriui, prašant apsaugos, nusikaltėlių nubaudo ir kar tu paplanavimo kitos saugesnės vietos kult. darželiams įrengti.

Susirinkimas vienbalsiai priėmė rezoliuciją, o taip pat parėmė R. J. Perko kandidatūrą į County Auditor postą sekančiai kadencijai.

Plačiau apie susirinkimą, tautybių sąjūdžio veiklą bus pranešta sekančiame Dirvos numeryje.

* **FRIMENAME**, kad Balfo vajuus vyksta visą spalio mėn. Stambesni aukotojai jau yra šie: \$50 -- Dr. Vyt. Karoblis; \$26 -- J. Krištolaitis; \$15 -- Ant. Alkaitis; \$11 -- Jul. Staniškis.

Iki vajuus pabaigos liko 16 dienų.

* **ŠĮ SEKMADIENĮ**, spalio 16 d. po visų Šv. Mišių, šv. Jurgio parapijos salėje, Vysk. Valančiaus lit. mokyklos tėvų komitetas parduovė saldimynus ir užšaldytus koldūnus, firkdami paremsit mokyklą. Tėvų komitetas kviečia visus atsilankyti.

* **POVILAS MAKSIMAVIČIUS**, senosios ateivių kartos lietuvis, mirė Clevelande. Palaidotas ketvirtadienį, spalio 13 d. Kalvarijos kapinėse.

"LITHUANIAN VILLAGE" INC.

TRADICINIS BALIUS

įvyks
spalio 22

šeštadienį,
Lietuvių Salėje.

Pradžią 7 val. 30 min.
Programą atlieka Vysk. Valančiaus Lituanistinės Mokyklos šokėjai, vadovaujant LIUDUI SAGIUI.

Stalus (po 10 žmonių) prašome jau dabar užsisakyti.

Kvietimai gaunami Lietuvių Salėje, pas visus B-vės direktorius, arba skambinant 486-6055 Pr. Stempužiu.

* **GARSUSIS ARTHUR FIEDLER** diriguos St. Louis simfoniniam orkestrui spalio 15 d. 8:30 val. vak. Clevelando Music Hall.

Koncerto programoje populiarūs ir visų mėgiama muzika, piano solo partijas atliekant Olegni Fuchi.

Bilietai gaunami Burrows krautuvėse ir Clev. Opera Assoc. kasoje 2816 Euclid Ave.

PADĖKA

Per pastaruosius kelerius metus D.L.K. Birutės D-jos Clevelando skyrius organizuoja lietuvių atstovavimą Clevelando tautybių parodoje - mugėje, vadinamoje "All Nations Fair". Tokia paroda - mugė šiais metais įvyko Statler Hilton viešbutyje. Be kitų organizacijų bei atskirų asmenų talkos toks atstovavimas mums vienoms būtų neįmanomas.

Šiais metais lietuvių pasirodymas turėjo ypatingai didelį pasisekimą, todėl mūsų didžiausia padėka priklauso Aukuro ansamblio dirigentui komp. Alf. Mikulskiui, kanklių orkestro vadovui p. O. Mikuskienei, šokių ansamblio vadovui L. Sagiui, broliams Dautartams, Teresei Neimaitėi, organizavusiai tautinių šokių šokėjus paradi ir visiems programos dalyviams už puikų pasirodymą.

Mūsų ypatinga padėka priklauso K.S. Karpiui, kuris vispusiškai pagelbėjo mums, organizuojant lietuvių atstovavimą.

Taip pat nuoširdžiai dėkojame skautininkėms Nijolei Kersnauskaitei ir Stefanijai Radzevičiūtei, dailininkei Vl. Stančiukaičiai-Abraitienei, Agnei Balaišienei, Adelei Neimaitienei, p. Tatarūnams, J. Balbatui ir Nijolei Jankutei už pasko-

linimą dekoratyvinių eksponatų.

Gili padėka priklauso Marijai Bačiulienei, Francai Bliumentalienei, Tamari Brazaitienei, Ingridai Bublionei, Onai Čepukaitienei, Militai Dulebienei, Onai Eimutienei, Leokadijai Gailiūsienei, Stefanijai Garlauskienei, Uršulei Grincienei, Salomėjai Idzevienei, Jadvygai Ilendienei, Onai Jarašiūnienei, Felicijai Jasinevičienei, Izabelei Jonaitienei, Kazimierai Kalvaitienei, Onai Kalvaitienei, Bronnei Kazėnienei, Mirgai Kižienei, Gražinai Kudukienei, Bronnei Mainelienei, Birutei Malcianienei, Leokadijai Nagevičienei, Veronikai Nakevičienei, Stasei Obeilenei, Barborai Petkieni, Anelei Pilienei, Irenai Flechavičienei,

Elzei Račkauskienei, Aldonai Raulinaitienei, Reginei Skavičienei, Marijai Skirpstienei, Janinai Steponavičienei, Guodai Stuogetei, Marijonai Šenbergienei, Teresei Urbaitienei, Stasei Urbonavičienei, Onai Vasiliauskienei, Irenai Vedarienei ir Danutei Zylienei už idėją darbą ir paaukotus puikius tortus bei kitus gaminius.

Gidonei Bačiulytei už servetėlių dekoravimą.

Pagaliam negalime nepadėkoti broliams ramovėnams -- B. Paulioniui, V. Račkauskui, "Ramovės" valdybos nariams Vl. Knistautui, A. Mikoliūnui ir V. Apaniui ir p. R. Kudukiui, kurie mums vispusiškai talkino parodą organizuojant, laike parodos ir parodą likviduojant.

Dar kartą ačiū visiems

visiems, gal čia ir neišvardintiems, kurie mums vienokiu ar kitokiu būdu pagelbėjo ir visiems parodos lankytojams.

D.L.K. Birutės D-jos Clevelando sk. valdyba

HELP WANTED MALE

MACHINISTS

THE
CLEVELAND
PNEUMATIC
Tool Co.

3784 E. 78 St.
341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS
Corp.

MACHINISTS
TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft Components
KELLER-
HYDROTEL
Contouring and profiling
Machines

HORIZONTAL
BORING
MILLS

TURRET
LATHES

GAP TURRET
LATHES

ENGINE
LATHES

MILLING
MACHINES

RADIAL
DRILLS

NUMERICAL
CONTROLLED
MACHINES

GAUSITE GERĄ VALANDINĮ
ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS

Interviewing Hours
8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL
341-1700

for an interview convenient
for you,
An Equal Opportunity Employer

NATIONAL ACME CO.
NEEDS EXPERIENCED
ELECTRICIAN

To work on Industrial Plant
Maintenance
MACHINISTS

Experienced to set up and
operate

AUTOMATIC SCREW
MACHINES

ENGINE LATHES
RADIAL DRILL

Employment Office Open Daily
8 A.M. to 4:50 P.M.
Sat. 8 A.M. to 2 P.M.
170 E. 131 AT COIT
CLEVELAND, OHIO
An Equal Opportunity Employer
(105-111)

* **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

* **V. Giedraitis**, Nationwide kompanijos atstovas draudžia Jūsų namus, baldus, automobilius, gyvybę, sveikatą ir t.t.

Prieš atnaujindami savo draudimą kitur, palyginkite kainas, skambindami tel. 944-6835.

PARDUODAMAS NAMAS

Naujos parapijos rajone, Euclide. SAVININKAS!!! Paruoštas jūsų dekoravimui. 4 mieg., 1½ vonios, 24x20 garažas, žemi mokesčiai, didelis sklypas. \$17,500 Galima pirkti dar atskirą sklypą.

Tel. 481-0400.

(109-110)

PARDUODAMAS NAMAS

patogioj vietoj, — priinama kaina. Tinka didesnei šeimai.

Tel. 942-5300.

106-108

PARDUODAMAS NAMAS

4 miegamųjų prie Naujos parapijos. \$14,800.

Tel. 752-2414.

HELP WANTED MALE

HOWMET
CORPORATION
AUSTENAL
MICROCAST
DIVISION

1110 E. Lincolnway,
La Porte, Ind.

HAS POSITIONS
AVAILABLE FOR:
MECHANICAL ENGRS.
METALLURGICAL
ENGRS.

CERAMIC ENGINEERS
NONDESTRUCTIVE
TEST TECHNICIAN
TOOL DESIGNER
MAINTENANCE
REPAIRMEN

TOOL AND DIE MAKER
QUALITY CONTROL
LAYOUT INSPECTORS
LABORERS
STOCK HANDLERS
UTILITY WORKERS

Modern air-conditioned plant—excellent pay and working conditions—new equipment—finest fringe benefits, fully company paid.

An Equal Opportunity Employer
(106-109)

WANTED AT ONCE
FIRST CLASS SKILLED
SCREW MACHINE OPERATOR
NO DIFFICULT Set up (drill and cut off only). All benefits. 50 to 58 hrs. per week. Wage open. Modern air conditioned locker room. Full or part time. Day or night shift.
TOP NUT MANUFACTURING CO.
18720 Krause Riverview, Mich.
313 283-3380
between 8 A.M. & 5 P.M.
(103-109)

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave., Cleveland, Ohio
Tel. EX 1-1143

Klube veikia: Lietuviškų laikraščių ir žurnalų skaitykla • "Tėvynės Garsų" radijo valandėlės • Televizija • Bilijardas • "Pin Boll" • Šachmatai • Lietuviška Valgykla: Penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais — pietūs ir vakarienė. • Visi lietuviai ir lietuvis kviečiami įsirašyti nariais į Amerikos Lietuvių Piliečių Klubą.

KEEP
JUDGE CHARLES W. WHITE

Court of Appeals, Cuyahoga County
EXPERIENCED • QUALIFIED • COMPETENT
Citz. Comm. for Judge Chas. W. White, Chester-12th Bldg. A. Pinkney, Dir.

KVIETIMAS
Maloniai kviečiame atsilankyti į
KORP! NEO-LITHUANIA
JAUNŪJŲ TALENTŲ VAKARĄ
ruošiamą š. m. spalio mėn. 15 d., Chicagoje,
Jaunimo Centro didžiojoje salėje.

L. S. T. Korp! Neo-Lithuania Chicagoje
Valdyba

8:00 val. — vakaro atidarymas.
8:10 val. — meninė dalis.
10:00 val. — vaisės ir šokiai, grojant Korporacijos orkestrui.

Įėjimas:

Filisteriams ir svečiams \$5.00
Korporantams — studentams 3.00

Korporantai-korporantės dalyvauja su spalvomis.
Staliukai užsisakomi, iki spalio mėn 13 d., pas J. Žvynį, 7258 S. Mozart Ave. — Telef. PR 6-1349.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

* **PREL. J. BALKŪNAS**, Lietuvių Reikiamam kongresui Rengti Komiteto pirmininkas, dėkoja Dirvai už talką, informuojant apie lietuvių religinę - tautinę šventę Washingtone, rugsėjo 3-5 d.

* **FULK. LTN. BRONIUS FULKAUNINKAS**, Lietuvos laisvės kovų dalyvis, buvęs karo komendantas ir šaulių rinktinės vadas, rugsėjo 19 d. atšventė savo amžiaus 75 metų sukaktį.

Sukaktuvininkas, kurį laiką gyvenęs Californijoje persikėlė į Beverly Shores, prie Chicagos, kur su ponia gyvena dukters Danguolės ir žento Eugenijaus Bartkų šeimoje.

* **ALOYZAS BARONAS** laimėjo "Giedros" korporacijos romano konkursą. Jury komisija sudaryta iš J. Vaičiūnienės, D. Kučėnienės, Č. Grincevičiaus ir K. Bradūno premijuotinu rado romaną "Trečioji moteris", kurio autorium pasirodė esąs A. Baronas.

1000 dol. premija bus įteikta lapkričio 27 d. literatūros vakaro programos metu Chicagoje.

Romanas ruošiamas iki to laiko atspausdinti ir išleisti.

* **ŠVIETIMO TARYBA** ir šiais metais Padėkos savaitgalyje lapkričio 25 ir 27 dienomis organizuoja mokytojų konferenciją Chicagoje, Jaunimo namuose. Į konferenciją kviečiami iš visos Amerikos lituanistinių mokyklų mokytojai, mokyklų tėvų komiteto nariai ir

jaunimo organizacijų auklėtojai bei vadovai.

TREMTINIŲ DIENA

Pagal JT praeitų metų nutarimą š. m. spalio 24 d. yra skelbiama Pasaulio Tremtinių Diena. Tą dieną visam pasaulyje bus prisiminti visi benamiai, išvietinti, persekiojami ir neviltingai patekę, kurių tūkstančiai buvo priversti palikti gimtąjį kraštą.

Kelis tūkstančius panašių tremtinių turime ir mes lietuviai. Pasaulio Jungtinės Tautos prisimena ir padeda tik laisvam pasaulyje esančius tremtinius, mes lietuviai turime prisiminti JT užmirštuosius lietuvių tremtinius Sibire, Lenkijoje, kurių vienintėlis viltis nėra Jungtinės Tautos, o tik Balfas ir ištremtųjų artimieji jei tokių jie turi.

VARGAS SU LIETUVIŲ TESTAMENTAIS

Vis daugiau ir daugiau lietuvių palieka ašarų pakalnę. Prakaitu uždirbtus skatikus dažnai testamentu užrašo gimimams Lietuvoje, tačiau esamos sąlygose nėra lengva tokius testamentus įvykdyti. Į paliktus pinigus tuoj pareiškia pretenzijų okupantų samdyti advokatai, kuriems JAV teismai nelabai nori palikimą atiduoti. Kai kurie teismai neleidžia net siuntinių į Lietuvą artimiesiems pasiųsti, nors ir buvo tokia mirusiojo valia, testamente užrašyta. Balfas ir Lietuvos konsulai yra įsivėlę į dešimtis panašių by-

* **VYTAUTAS NAKAS** antrus metus sėkmingai studijuoja Chicago Music School muzikos literatūrą ir istoriją, o taip pat prancūzų kalbą.

Muziko pirmuosius žingsnius pralėjo namuose, tėvo fortepijono studijoje, turėdamas 5 m. amžiaus. Dabar skambinti mokosi pas prof. Gauz'ą o dainavimo pas I. Motiekaitienę. Friklausio taut. šokių grupelį, dalyvauja koncertuose, rašo menų klausimais.

Jaunųjų talentų vakare, spalio 15 d., Vytautas Nakas dalyvauja kaip dainininkas.

lą, kur tenka kovoti ne tik prieš stiprius, okupantų samdytus advokatus, bet ir teisėjus įtikinti, kad siuntiniai į Lietuvą galima mirusiojo valią įvykdyti. Norintieji testamentu palikti turtą Lietuvoje esantiems gimimams turėtų pasitarti ne tik su geru advokatu, bet ir su Lietuvos konsulu arba Balfo Centru.

* **"ACTA BALTICA"** V tome, Vokietijoje leidžiamame vokiečių kalba metraštyje, atspausdinta pirmuoju straipsniu dr. A. Geručio ilga studija apie rusifikaciją Baltijos valstybėse. Autorius išveda, kad Maskva vykdo Baltijos valstybėse sistematingą rusifikacijos politiką. Rusiškumas ne tik visokeriopai skatinamas, bet ir tiesiog brukte brukamas. Šios vietų konstitucijose skelbiamas dėsniš, pagal kurį bet kokia tautinė diskriminacija draudžiama, tėra paprasta fikcija.

Frieš tokią be atodairos varomą rusifikaciją baltai, kaip ir kitos nerusiškos tautos, neturi jokių teisiųjų gynimosi priemonių, nes sovietų diktatūrinėje santvarkoje neįmanoma nei teisme, nei kitoje valdinėje institucijoje pasiskųsti dėl tautinės diskrimina-

cijos. Tuo labiau nėra galimybės skųsti komunistų partijos vadovybės, kuri faktiškai valdo kraštą.

* **ŽENEVOJE** rugsėjo 28 d. atidaryta Faryžiuje gyvenančio lietuvių dailininko Frano Gailiaus tapybos paroda. Paroda vyksta Motte meno galerijos patalpose. Atidaryme, be dail. F. Gailiaus, dalyvavo Ženevoje gyvenanti dailininkė Juzė Katiūtė ir iš Berno atvykęs Dr. A. Gerutis.

NEW YORK

NEOLITUANŲ BALIUS

LST Korp! Neo-Lithuania New Yorke metinė šventė-balius įvyks š. m. lapkričio 12 d. šeštadienį 7 val. 30 min. vakare, Sheraton Tenney Inn, Crystal Ballroom, 90-10 Grand Central Fkwy., East Elmhurst, N. Y. (prie La Guardia aerodromo). Vietų skaičius ribotas. Užsakymai priimami iki spalio 28 d.

Telefonais teirautis: A. Čekienė, New Jersey 201-549-8196; V. Tamošiūnienė, New York 212-228-9597; A. Sperauskas New York 212-MI-2-0656

Pakvietimus galima gauti pas visus korporacijos narius.

* **KORP! NEO-LITHUANIA** New Yorke metinė sueiga įvyks š. m. spalio mėn. 22 d. šeštadienį, 7:30 val. vak. The Whitman Hotel, 161 St. & 89 Ave., Jamaica, New York. Visiems korporantams-ems dalyvavimas būtinas.

Valdyba

* **SANTAROS - ŠVIOS** Federacijos New Yorko skyriaus visuotinis narių susirinkimas įvyks spalio mėn. 8 d. Susirinkimui pirmininkavo Margeris Jesaitis, sekretoriavo Jonas Kiznis. Praeito susirinkimo protokolą skaitė Justas Petkevičius. Apie valdybos atliktus darbus ir įvykusį Federacijos suvažiavimą pranešimus padarė Saulius Šimoliūnas, o apie ateities veiklos planą kalbėjo Jonas Vilgalys. Susirinkimas leido valdybai kooptuoti naujus valdybos narius, esant reikalui.

Dabartinis valdybos sąstatas: pirm. Saulius Šimoliūnas, vicepirm. ir išd. Jonas Vilgalys, sekr. Jonas Kiznis, narys kult. reikalams Alina Staknienė, narys jaunimo reikalams Skirmantė Makaitytė.

Esant parengimų susikirtimui, nutarta atidėti Metmenų literatūros vakarą vėlesniam laikui.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Kristina Žebrauskaitė neolituanių ruošiamame talentų vakare Chicagoje išpildys tautinį šokį.

DETROIT

Č. JANUŠO PARODA

Spalio mėn. 23 d., sekmadienį 12 val. 30 min. Detroito, Lietuvių Namuose, 3990 Tillman atidaroma dail. Č. Janušo meno kūrinių paroda. Paroda tęsis visą savaitę. Globoja Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, Detroito skyrius.

CHICAGO

BALFO SEIME KALBĖS IŠ LIETUVOS ATVYKĖS

Balfo seimai surikiuojama Balfo centrinę vadovybę. Tuose seimuose be organizacinių reikalų tarimo būna ir vienas kitas studijinis pranešimas.

Šių metų Balfo seimas įvyks Chicagoje lapkričio 26 d., Padėkos Dieinos savaitgalyje. Seiman pakviestas preleventas, neseniai atvykęs iš Lietuvos, kuris padarys pranešimą apie pavergtų ir Sibirian ištremtųjų lietuvių viltį, dešimties ir laisvus brolius lietuvius, ypač amerikiečius.

Balfo seiman skyriai siunčia po vieną atsto-

vą nuo 25 narių arba jų dalies. Mažesni skyriai vistiek gali siųsti po vieną atstovą. Atstovų igaliojimų blankai gaunami tik Balfo centre.

Seime delegatai bus aprūpinti nakvynėmis, jei iš anksto paprašys p. Antaną Gintnerį, 3221 W. 61 St., Chicago, Ill. 60629.

NEWARK

"RŪTOS" ANSAMBLIO SUKAKTIS

Lapkričio 19 d. Rūtos ansamblis rengia 25 metų sukakčiai atžymėti jubiliejinį banketą Newark, N.J. Švč. Trejybės parapijos salėje, 207 Adams St., kamps New York Ave., Programoje: akademijs, paroda, banketas. Pradžia 7 val. vak.

Dirigentas Alg. Kačanauskas, chormeisterio L. Stuko padedamas, ruošia naują repertuarą, naujai jubiliejiniai plokštelei ir jubiliejiniam koncertui.

Ansamblis turi didelį lietuviškų dainų ir ištraukų iš operų repertuarą. Su koncertais aplankė daug lietuviškų kolonijų.

KULTŪROS FONDAS INFORMUOJA

Iki šių metų spalio mėnesio 6 dienos jau išėjo iš spaudos sekantieji LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI:

	I skyriui	kaina	\$1.75
E. Ruzgienės	II	"	1.75
G. Česienės	III	"	1.75
J. Juozevičiūtės ir E. Narutienės	IV	"	1.75
S. Jonynienės	V	"	1.25
Z. Grybino	VI	"	2.00
J. Plačo	VIII	"	1.75

Jau atiduota rišyklon LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA, J. Ambraškės ir J. Žiugždos VI laida, kaina \$2.50.

J. Kreivėno LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI VII skyriui, 60 pusl., kaina \$1.25, išeis spalio mėnesio 17 dieną. Užsakant Kultūros Fondo leidinius prašome rašyti:

Mr. Jonas Bertašius
Kultūros Fondo išdininkas
5348 So. Talman Ave.
Chicago, Ill. 60632

Kompozitoriui
A. + A.

ANTANUI BUDRIŪNUI
mirus Lietuvoje. Jo broliui komp. BRONIUI BUDRIŪNUI su PONIA ir artimiesiems reikiame gilią užuojautą

Elba ir Jonas Miliai,
Janina ir Gediminas Rukšėnai

A. A.

KAZIMIERAI GASIENEI (GASIŪNIENEI)

mirus, jos vyrui JONUI, krikšto dukrai DANAI, sūnams Dr. ALBERTUI ir PAULIUI gilią užuojautą reiškia

Edvardas Varekojis ir šeima